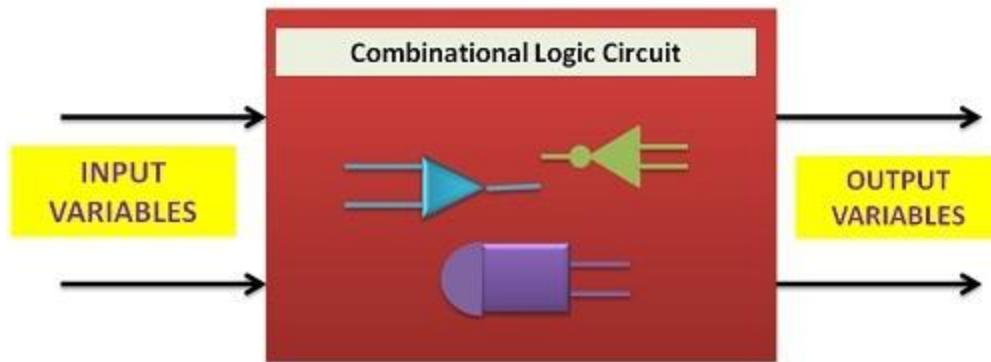

مدارهای منطقی

فصل چهارم

مدارهای ترکیبی

سرفصل مطالب

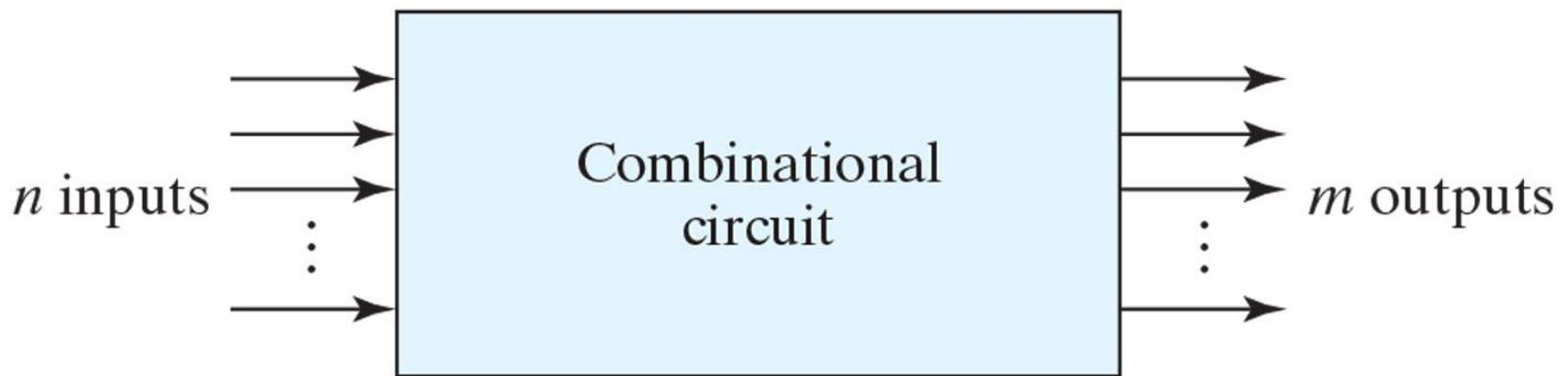
- تعریف مدارهای ترکیبی
- تحلیل مدارهای ترکیبی
- طراحی مدارهای ترکیبی
- قطعات ترکیبی پایه (کدگشا، کدگذار، تسهیم‌کننده، ...)
- جمع‌کننده، تفریق‌کننده، مقایسه‌کننده
- حافظه‌های برنامه‌پذیر
- مناظره در مدارهای ترکیبی

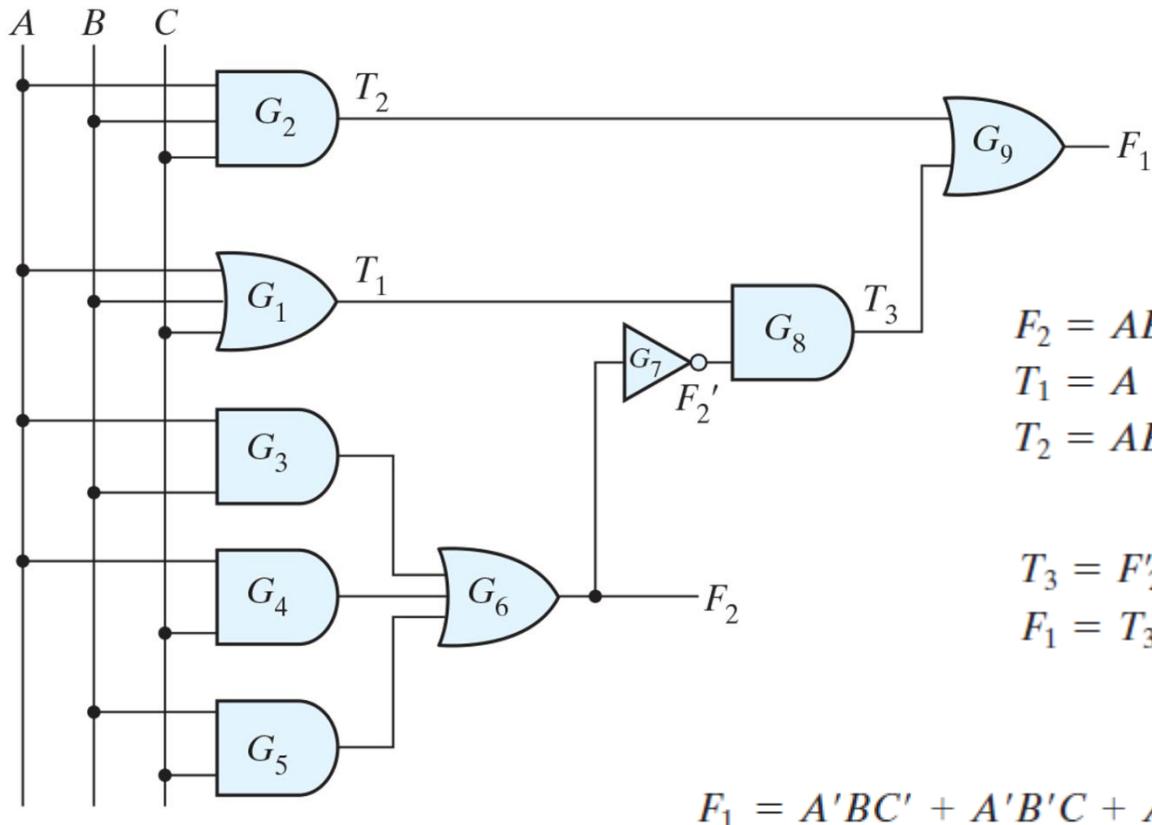
مدارهای ترکیبی

مجموعه‌ای از گیت‌های منطقی به هم متصل که خروجی آنها در هر لحظه تابعی از ورودی‌های آنها در **همان لحظه** است و ارتباطی به ورودی‌های

قبلی ندارد

مثال: تحلیل یک مدار نمونه

جدول درستی مثال قبل

A	B	C	F_2	F'_2	T_1	T_2	T_3	F_1
0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	1	0	1	1	0	1	1
0	1	0	0	1	1	0	1	1
0	1	1	1	0	1	0	0	0
1	0	0	0	1	1	0	1	1
1	0	1	1	0	1	0	0	0
1	1	0	1	0	1	0	0	0
1	1	1	1	0	1	1	0	1

مراحل طراحی

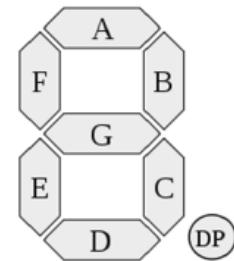
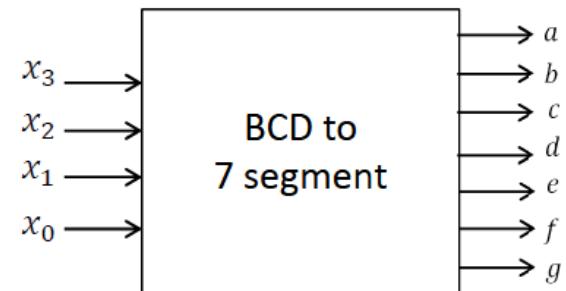
- تعریف مسئله
- تعیین تعداد ورودی‌های موجود و خروجی‌های موردنیاز
- نامگذاری ورودی‌ها و خروجی‌ها
- رسم جدول درستی برای تبیین ارتباط میان ورودی‌ها و خروجی‌ها
- به دست آوردن تابع بولی ساده شده هر خروجی
- رسم دیاگرام منطقی مدار

مثال ۱

x_3	x_2	x_1	x_0	a	b	c	d	e	f	g
0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0
0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1
0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1
0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1
0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1
0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1
0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1
1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1
1	0	1	0							
1	0	1	1							
1	1	0	0							
1	1	0	1							
1	1	1	0							
1	1	1	1							

don't cares

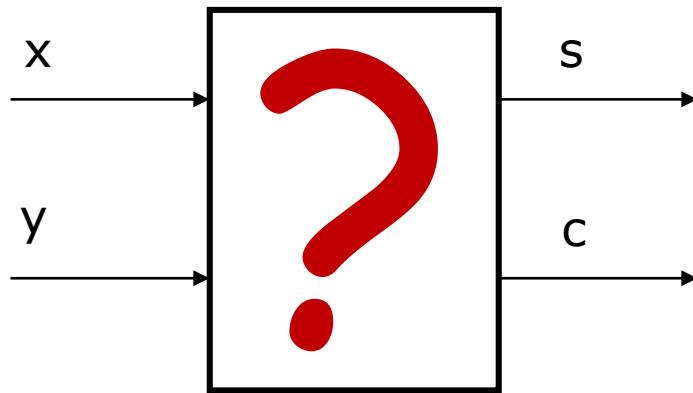
مثال ۱

x_3	x_2	x_1	x_0	b
0	0	0	0	1
0	0	0	1	1
0	0	1	0	1
0	0	1	1	1
0	1	0	0	1
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0
0	1	1	1	1
1	0	0	0	1
1	0	0	1	1
1	0	1	0	x
1	0	1	1	x
1	1	0	0	x
1	1	0	1	x
1	1	1	0	x
1	1	1	1	x

x_3x_2	0	1	11	10
0	1	1	X	1
1	1	0	X	1
11	1	1	X	X
10	1	0	X	X

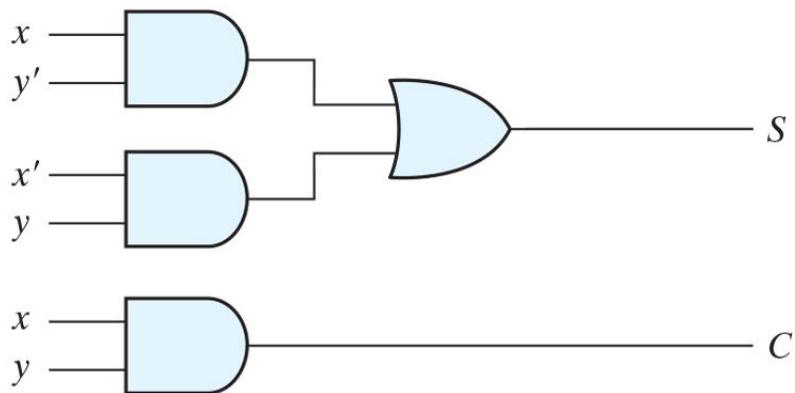
$$b = x_2' + x_1' \cdot x_0' + x_1 \cdot x_0$$

مثال ۲ : طراحی یک مدار برای جمع دو بیت

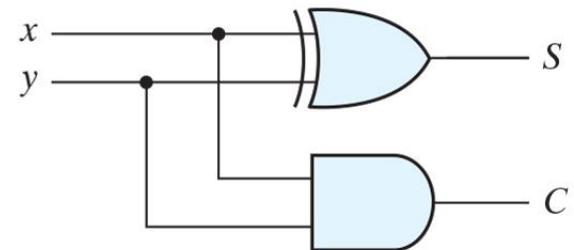

مثال ۲ : (ادامه)

x	y	c	s
0	0	0	0
0	1	0	1
1	0	0	1
1	1	1	0

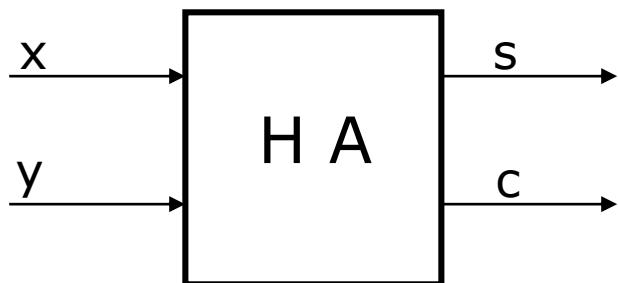

$$S = xy' + x'y \\ C = xy$$

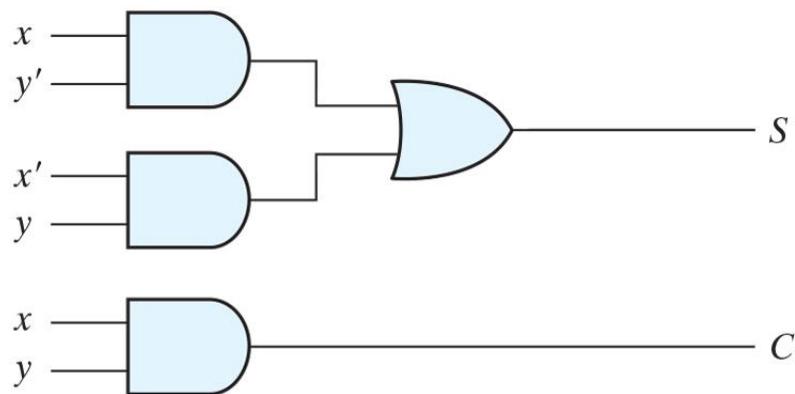

$$S = x \oplus y \\ C = xy$$

جمع‌کننده نیمه‌افزا (Half Adder)

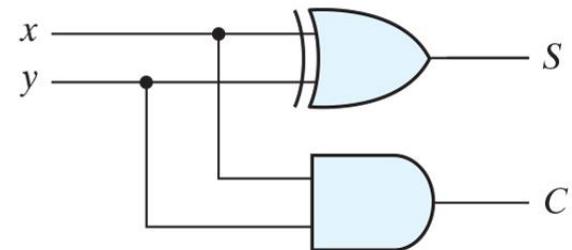

x	y	c	s
0	0	0	0
0	1	0	1
1	0	0	1
1	1	1	0

$$S = xy' + x'y$$

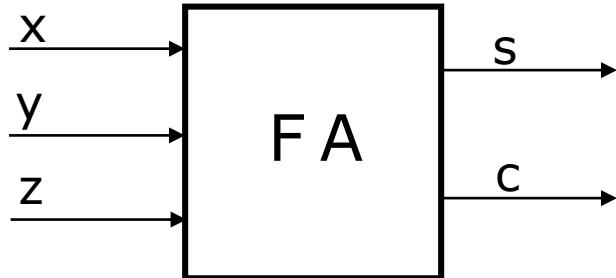
$$C = xy$$

$$S = x \oplus y$$

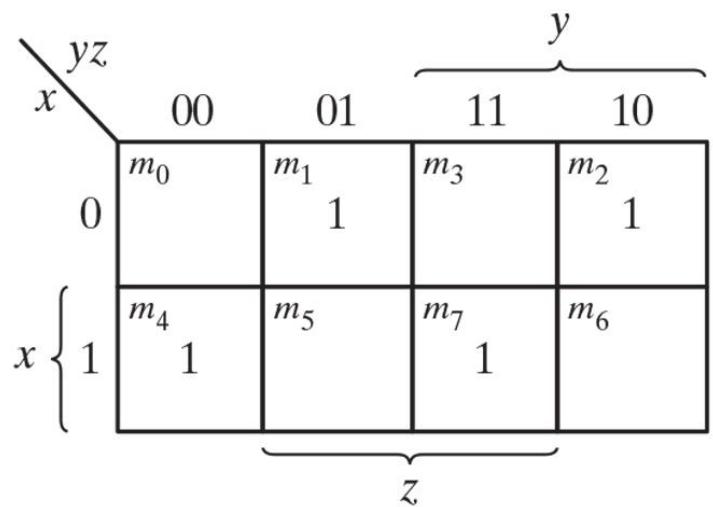
$$C = xy$$

جمع‌کننده تمام‌افزا (Full Adder)

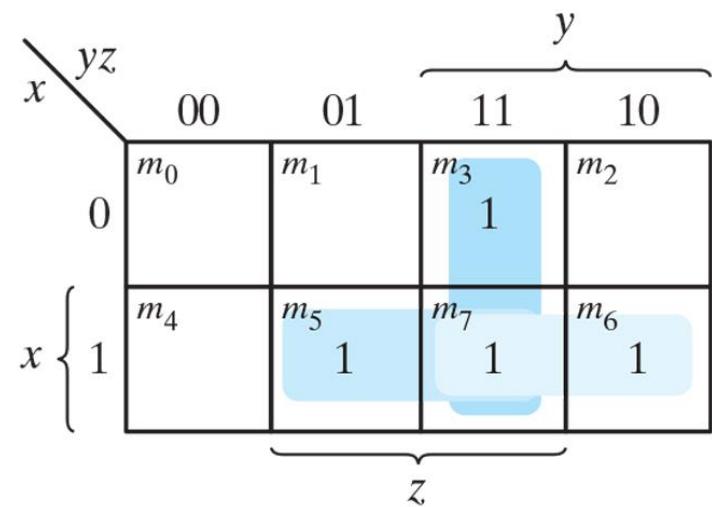
x	y	z	c	s
0	0	0	0	0
0	0	1	0	1
0	1	0	0	1
0	1	1	1	0
1	0	0	0	1
1	0	1	1	0
1	1	0	1	0
1	1	1	1	1

جمع‌کننده تمام افزای (Full Adder)

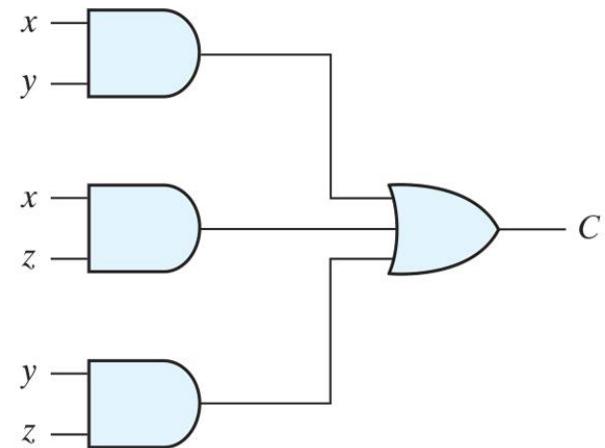
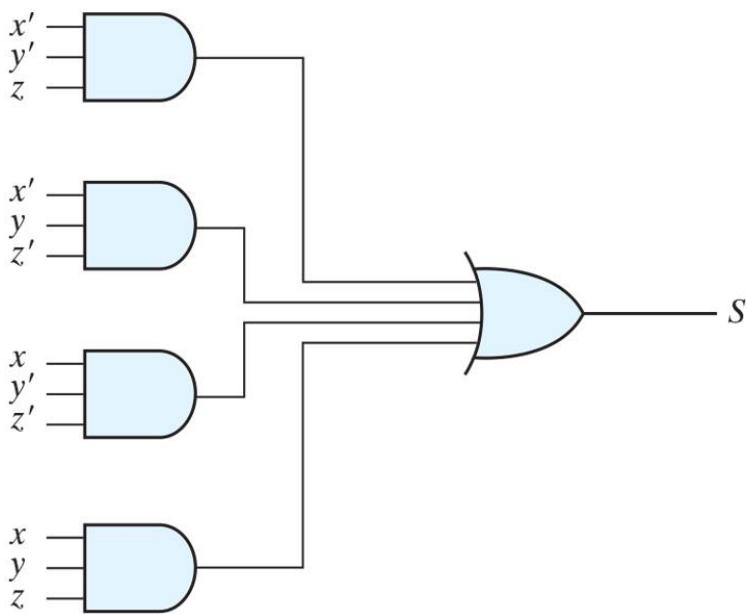
$$(a) S = x'y'z + x'yz' + xy'z' + xyz$$

$$S = x \oplus y \oplus z$$

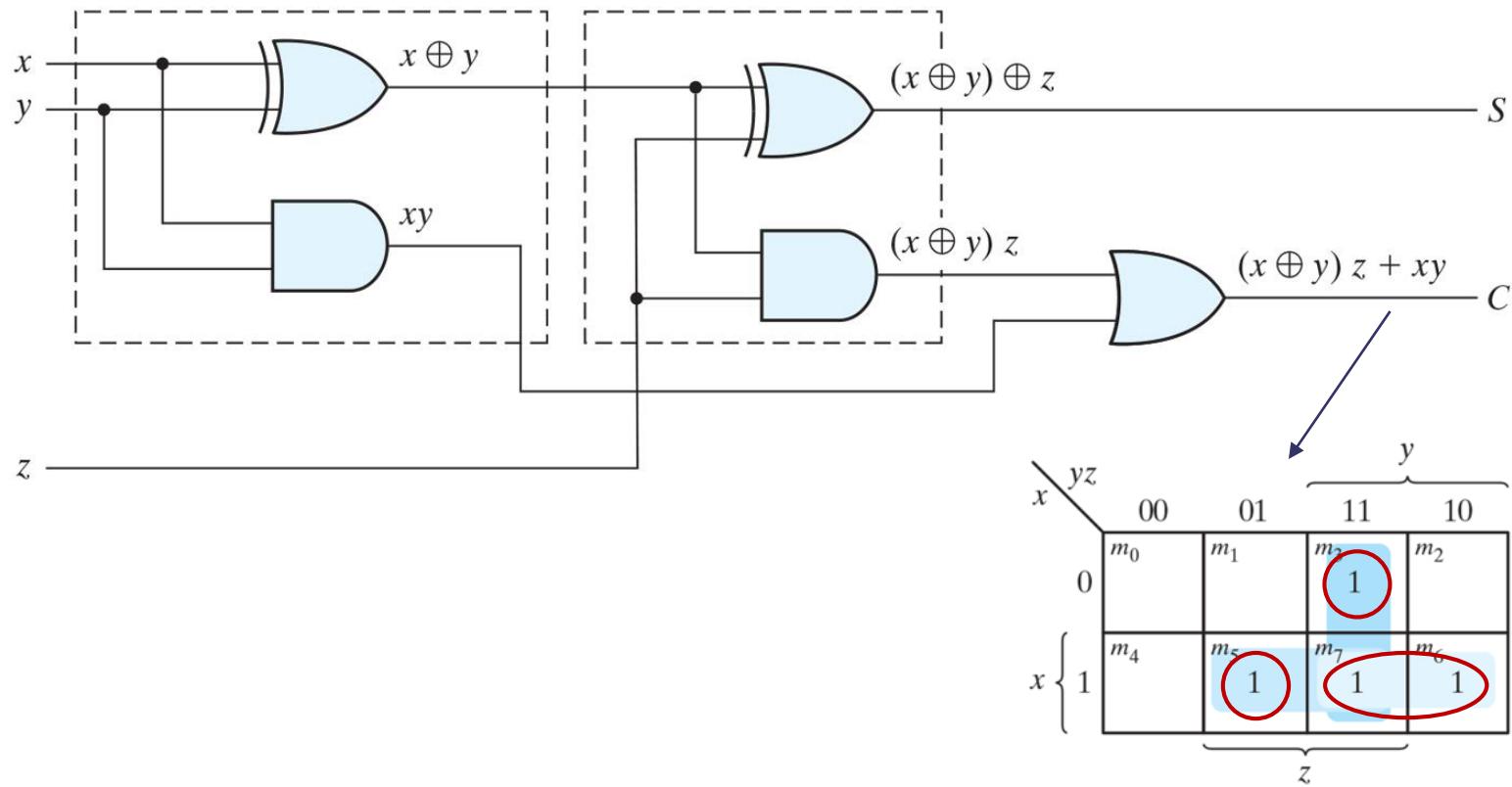
$$(b) C = xy + xz + yz$$

جمع‌کننده تمام افزای (Full Adder)

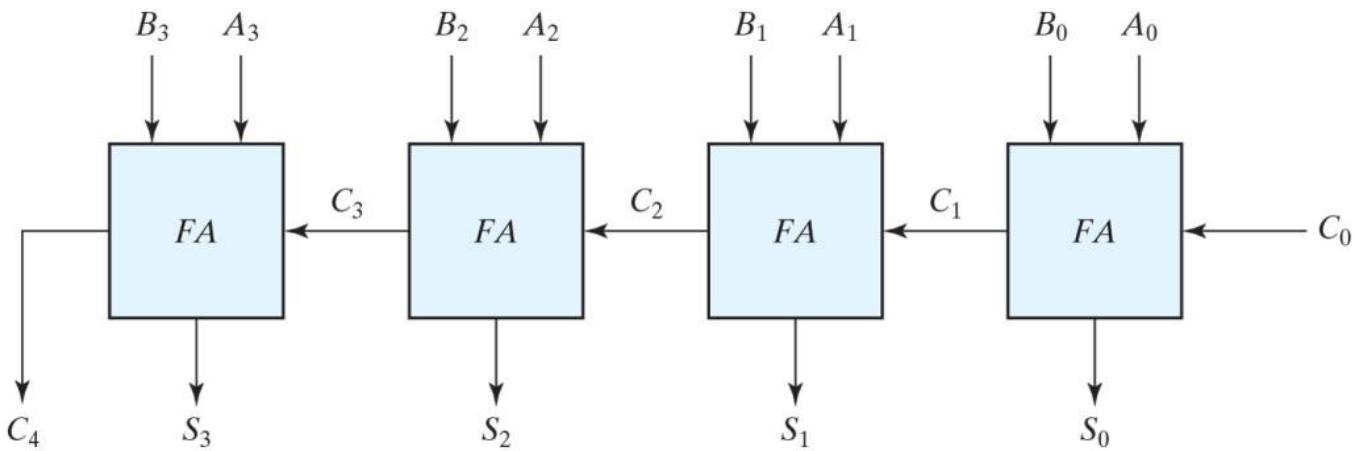

جمع‌کننده تمام‌افزا (Full Adder)

استفاده از دو جمع‌کننده نیم‌افزا و یک گیت OR

جمع‌گذاره پهار بیتی

Subscript i:	3	2	1	0	
Input carry	0	1	1	0	C_i
Augend	1	0	1	1	A_i
Addend	0	0	1	1	B_i
Sum	1	1	1	0	S_i
Output carry	0	0	1	1	C_{i+1}

مثال: مبدل Excess-3 به BCD

Input BCD				Output Excess-3 Code			
A	B	C	D	w	x	y	z
0	0	0	0	0	0	1	1
0	0	0	1	0	1	0	0
0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	1	1	0
0	1	0	0	0	1	1	1
0	1	0	1	1	0	0	0
0	1	1	0	1	0	0	1
0	1	1	1	1	0	1	0
1	0	0	0	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1	0	0

مثال: مبدل Excess-3 به BCD

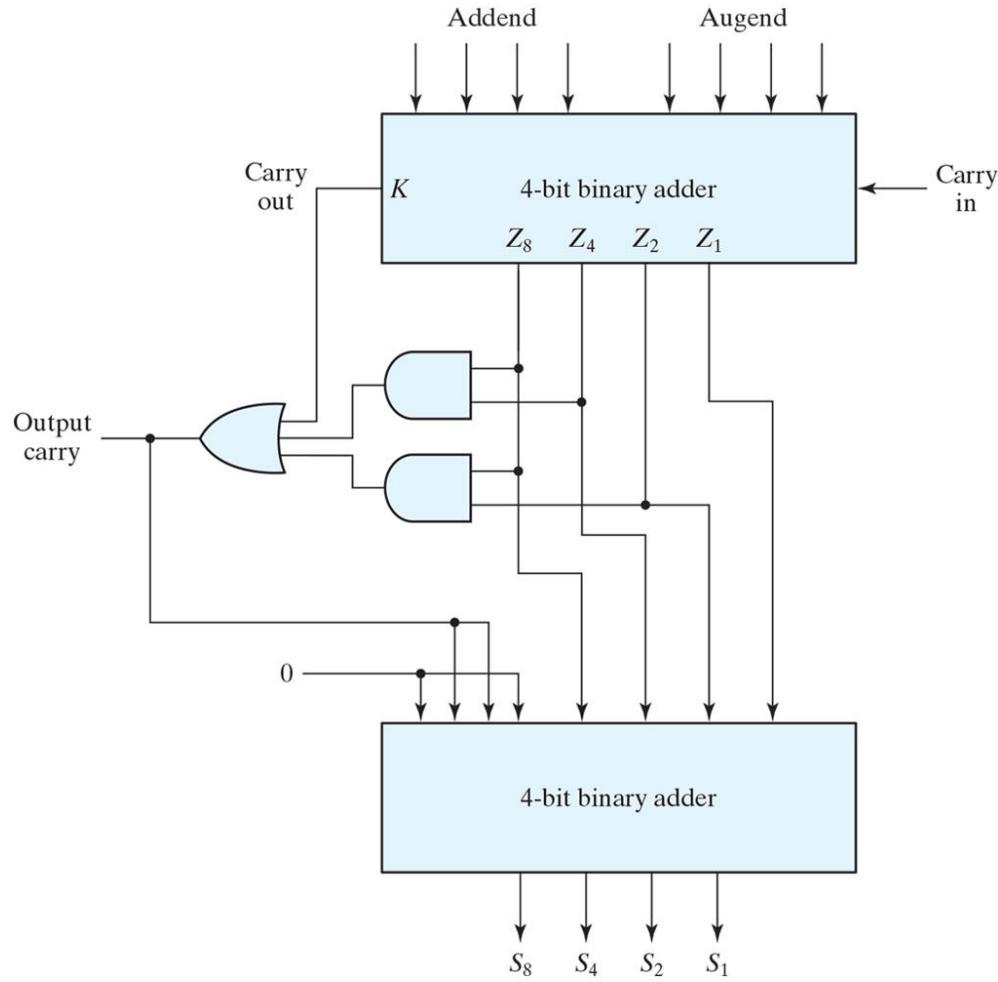

مجموع دو رقم BCD

Binary Sum					BCD Sum					Decimal
K	Z ₈	Z ₄	Z ₂	Z ₁	C	S ₈	S ₄	S ₂	S ₁	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2
0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	3
0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	4
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	5
0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	6
0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	7
0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	8
0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	9
0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	10
0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	11
0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	12
0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	13
0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	14
0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	15
1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	16
1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	17
1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	18
1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	19 = 9 + 9 + 1

جمع دو رقم BCD (ادامه)

(Half Subtractor) نیم تفریق کننده

x	y	B	D
0	0	0	0
0	1	1	1
1	0	0	1
1	1	0	0

$$D = x'y + xy'$$

$$B = x'y$$

تفریق‌کننده کامل (Full Subtractor)

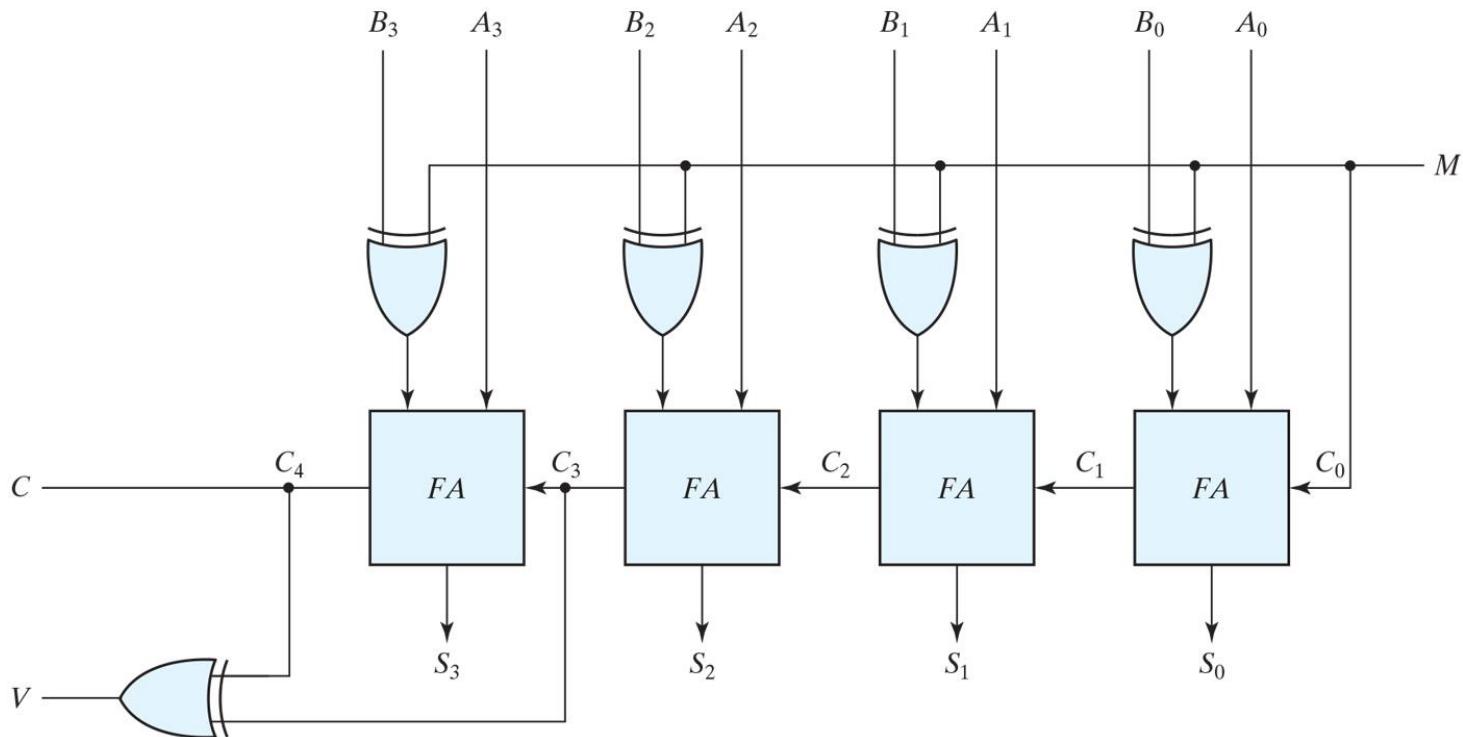
B_i	x	y	B_o	D
0	0	0	0	0
0	0	1	1	1
0	1	0	0	1
0	1	1	0	0
1	0	0	1	1
1	0	1	1	0
1	1	0	0	0
1	1	1	1	1

$$D = B_i \oplus x \oplus y$$

$$B_o = x'y + yB_i + x'B_i$$

تفریق به کمک جمع

سرویز (overflow)

سرویز وقتی رخ می‌دهد که جمع دو عدد n رقمی (n بیت)، $n+1$ رقمی (بیت) را اشغال کند

carries: 0   1

$$\begin{array}{r}
 +70 \\
 +80 \\
 \hline
 +150
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 0\ 1000110 \\
 0\ 1010000 \\
 \hline
 \textcircled{1} 0010110
 \end{array}$$

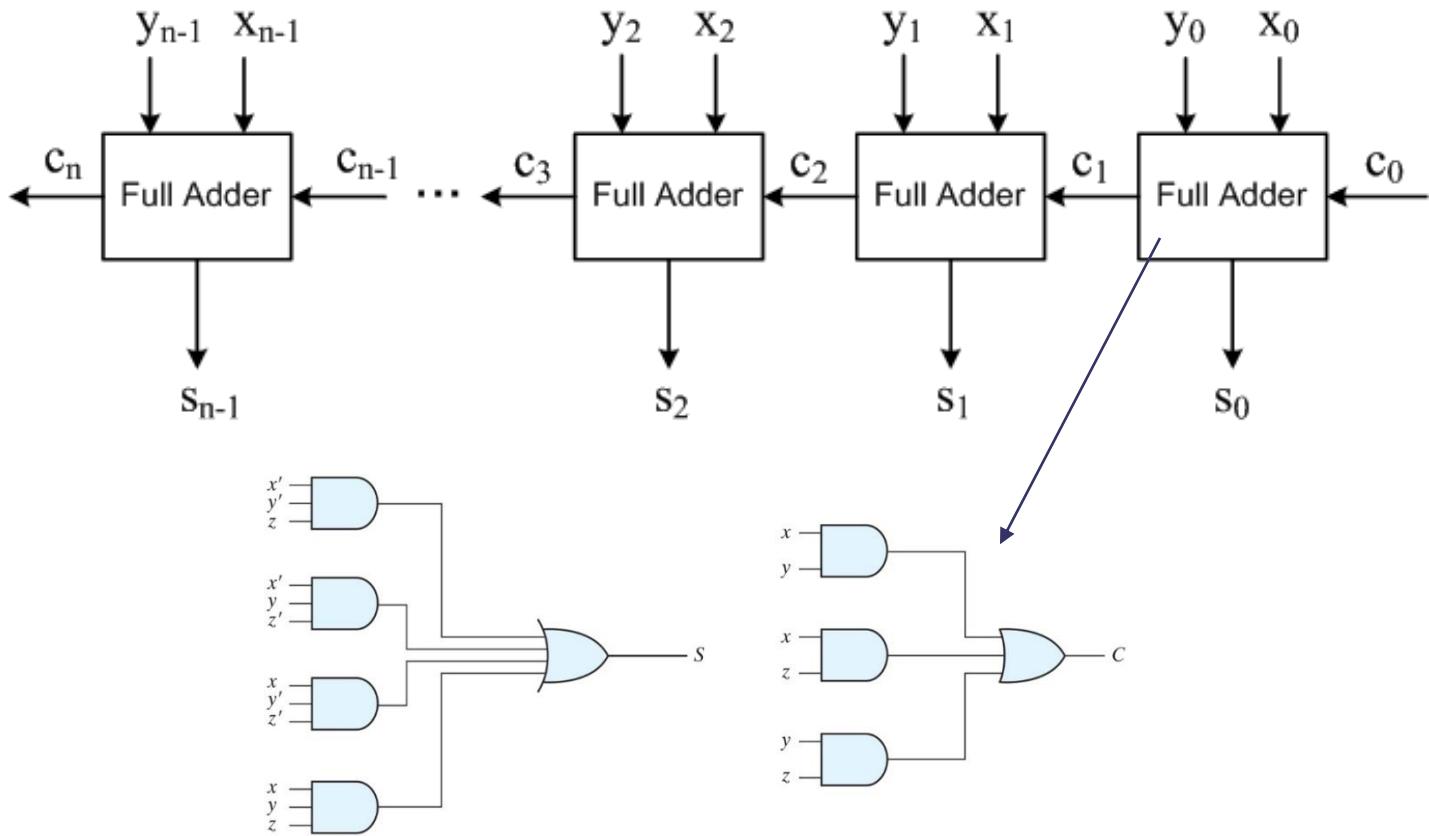
carries: 1   0

$$\begin{array}{r}
 -70 \\
 -80 \\
 \hline
 -150
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 1\ 0111010 \\
 1\ 0110000 \\
 \hline
 \textcircled{0} 1101010
 \end{array}$$

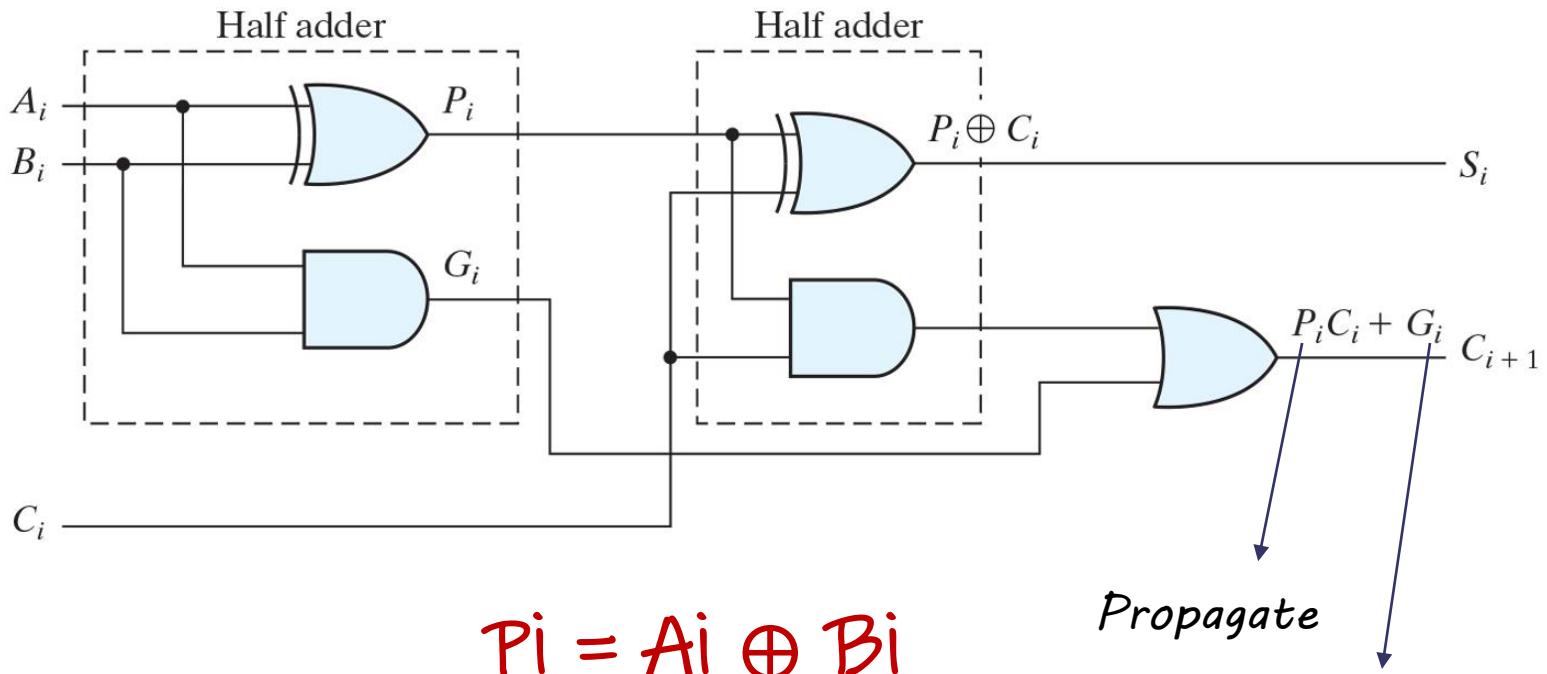
در جمع اعداد دودویی علامت‌داری که با مکمل ۲ نمایش داره می‌شوند، نشانه سرویز این است که نتیجه جمع دو عدد مثبت، منفی شود یا برعکس

(Ripple-Carry Adder) موج‌گونه جمع‌کننده

Carry Generate / Propagate

$$P_i = A_i \oplus B_i$$

$$G_i = A_i \cdot B_i$$

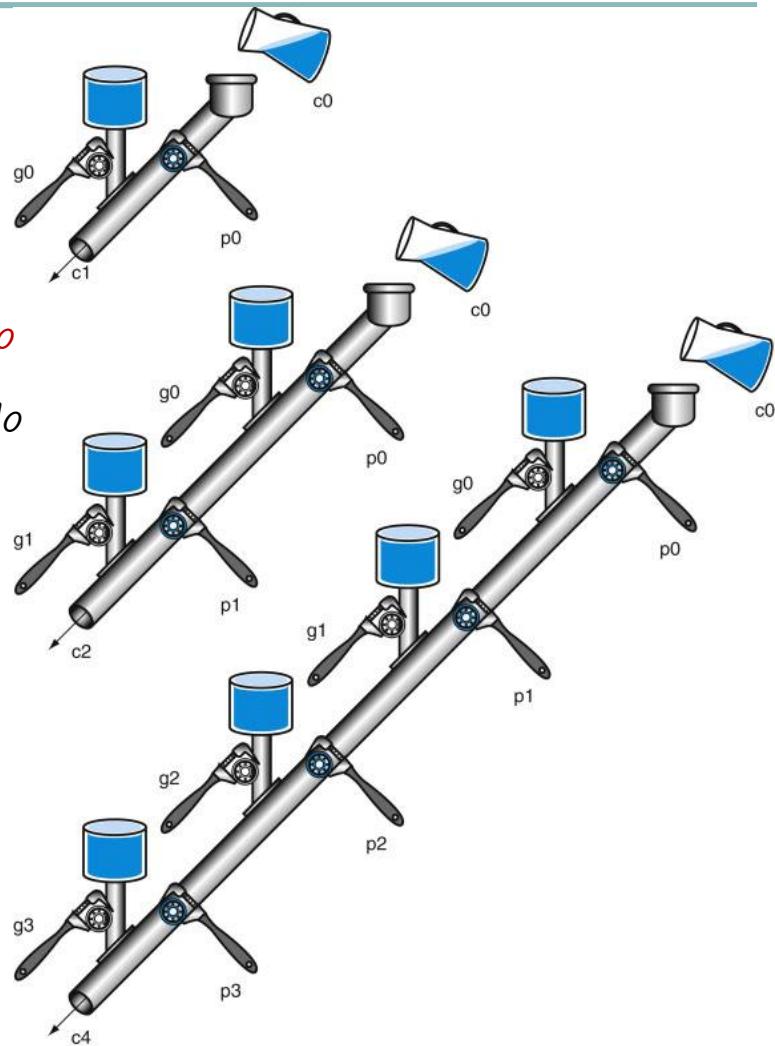
تذاصر با لوله‌ها و شیرهای آب

$$c_1 = g_0 + p_0 \cdot c_0$$

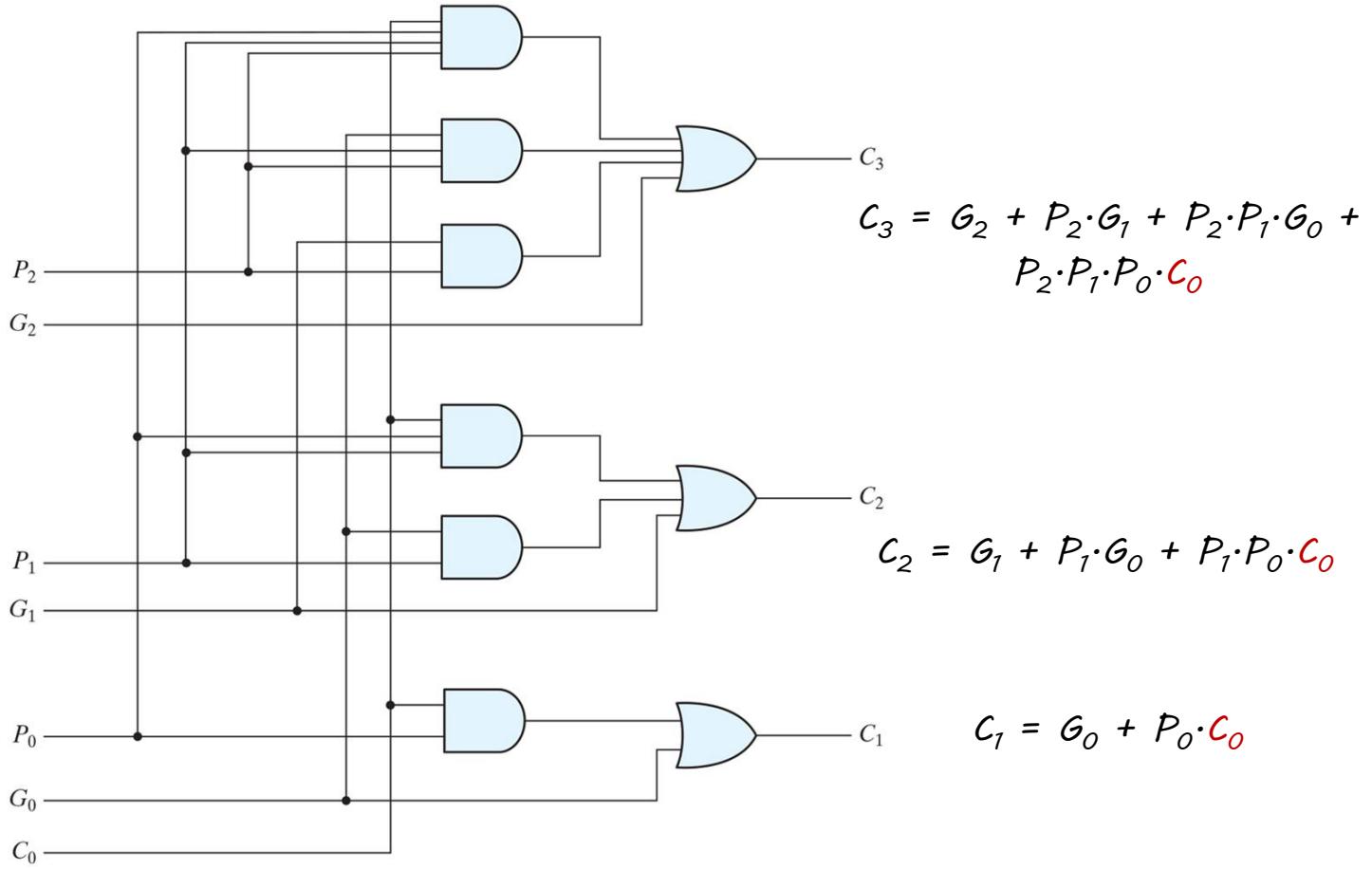
$$c_2 = g_1 + p_1 \cdot g_0 + p_1 \cdot p_0 \cdot c_0$$

$$c_3 = g_2 + p_2 \cdot g_1 + p_2 \cdot p_1 \cdot g_0 + p_2 \cdot p_1 \cdot p_0 \cdot c_0$$

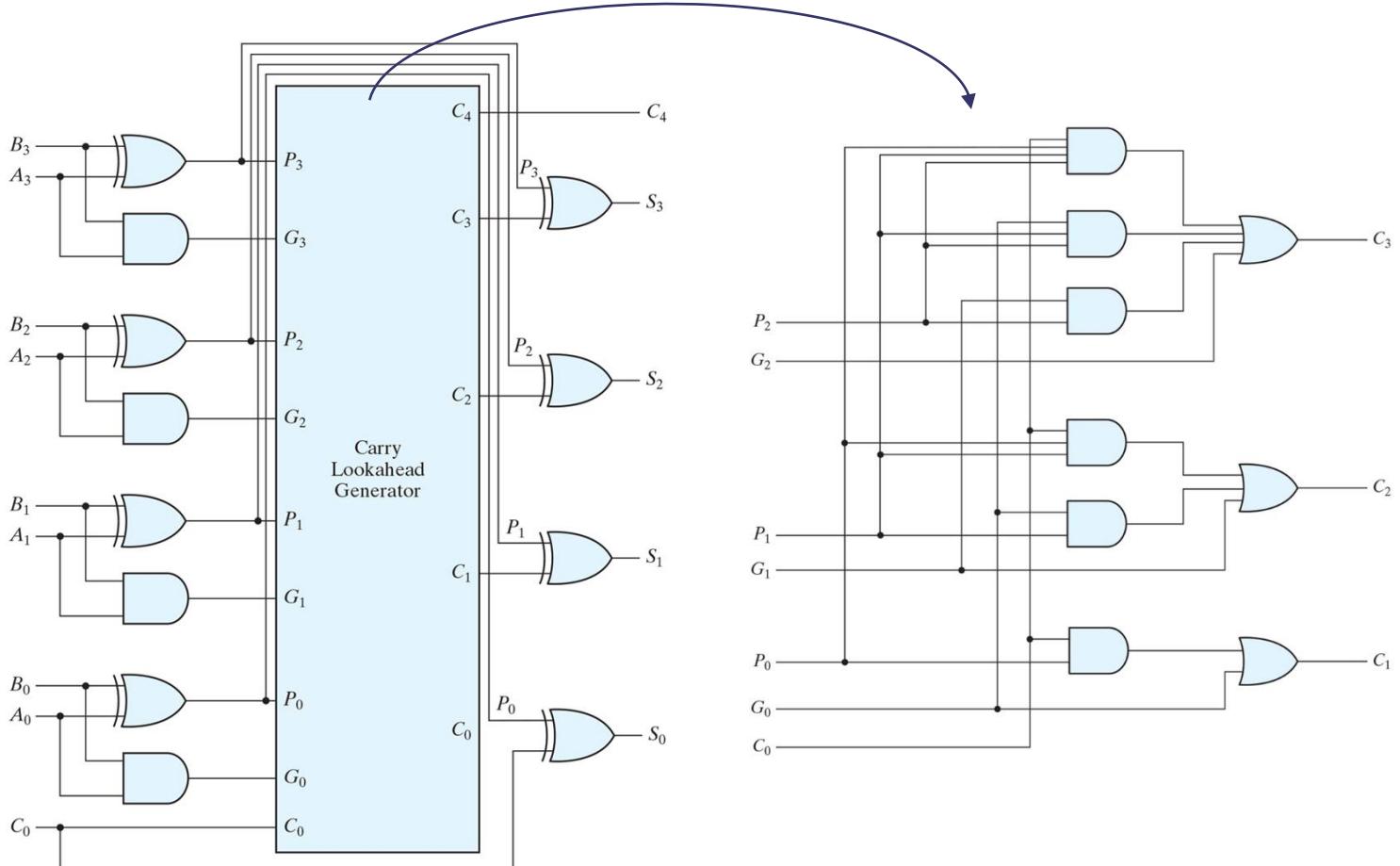
$$c_4 = g_3 + p_3 \cdot g_2 + p_3 \cdot p_2 \cdot g_1 + p_3 \cdot p_2 \cdot p_1 \cdot g_0 \\ + p_3 \cdot p_2 \cdot p_1 \cdot p_0 \cdot c_0$$

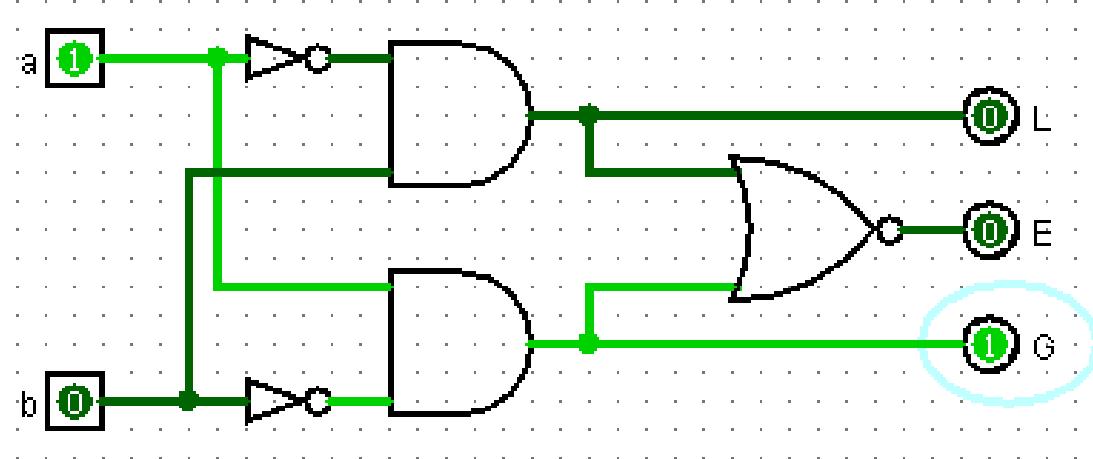
مدار پیش‌بینی بیت نقلی Carry Look-Ahead

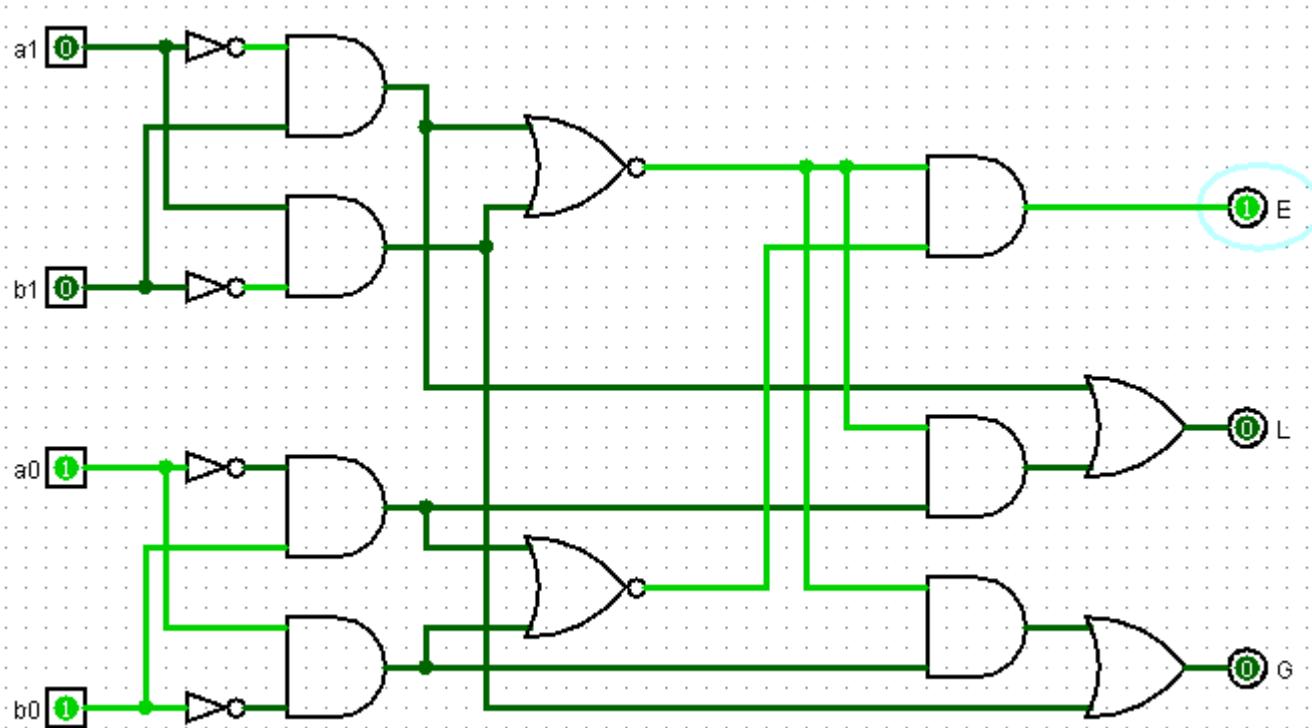
جمع‌گننده پهار بیتی CLA

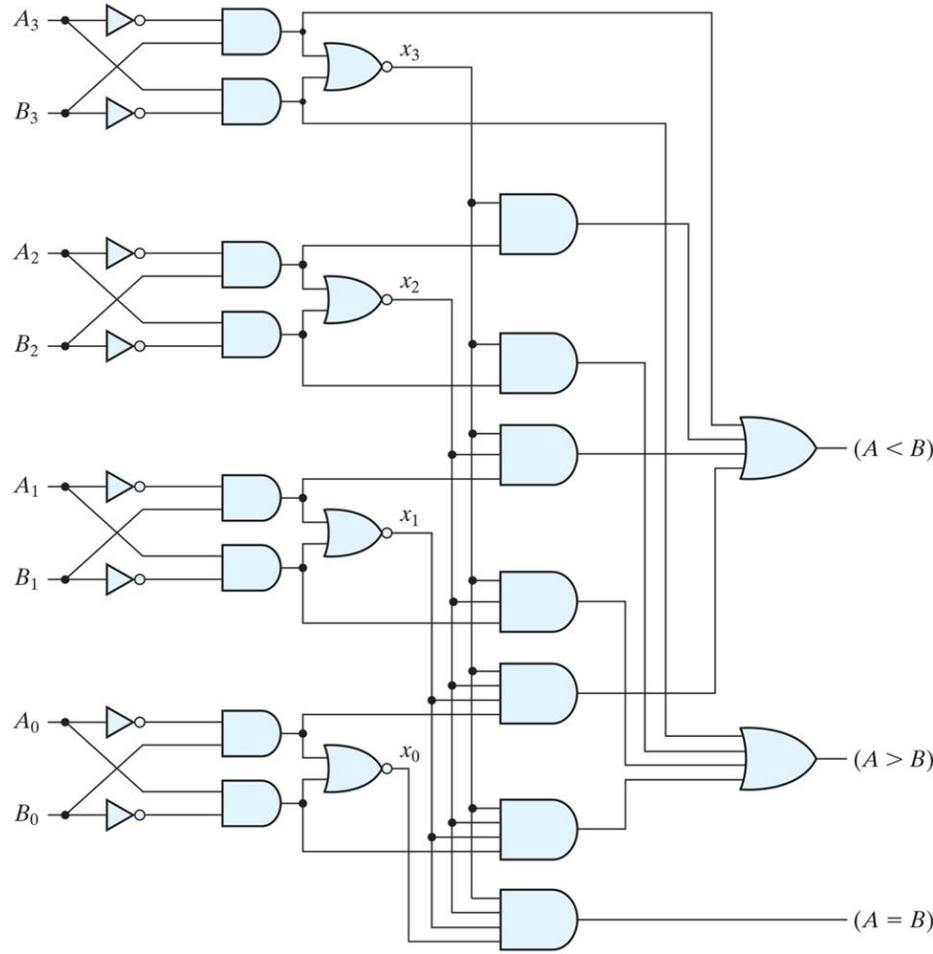
مقایسه‌گننده یک بیتی

مقایسه‌گننده دو بیتی

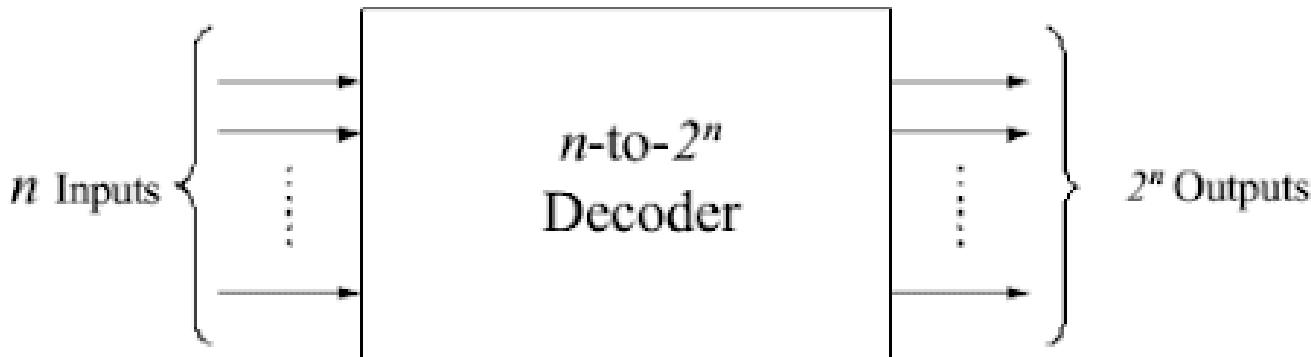

مقایسه کننده چهار بیتی

کدگشای (Decoder)

- یک مدلار ترکیبی که یک نگاشت بین n نمودار ورودی و 2^n نمودار خروجی برقرار می‌کند
- در هر لحظه، فقط خروجی **فعال** است که شماره آن توسط خطوط ورودی مشخص شده

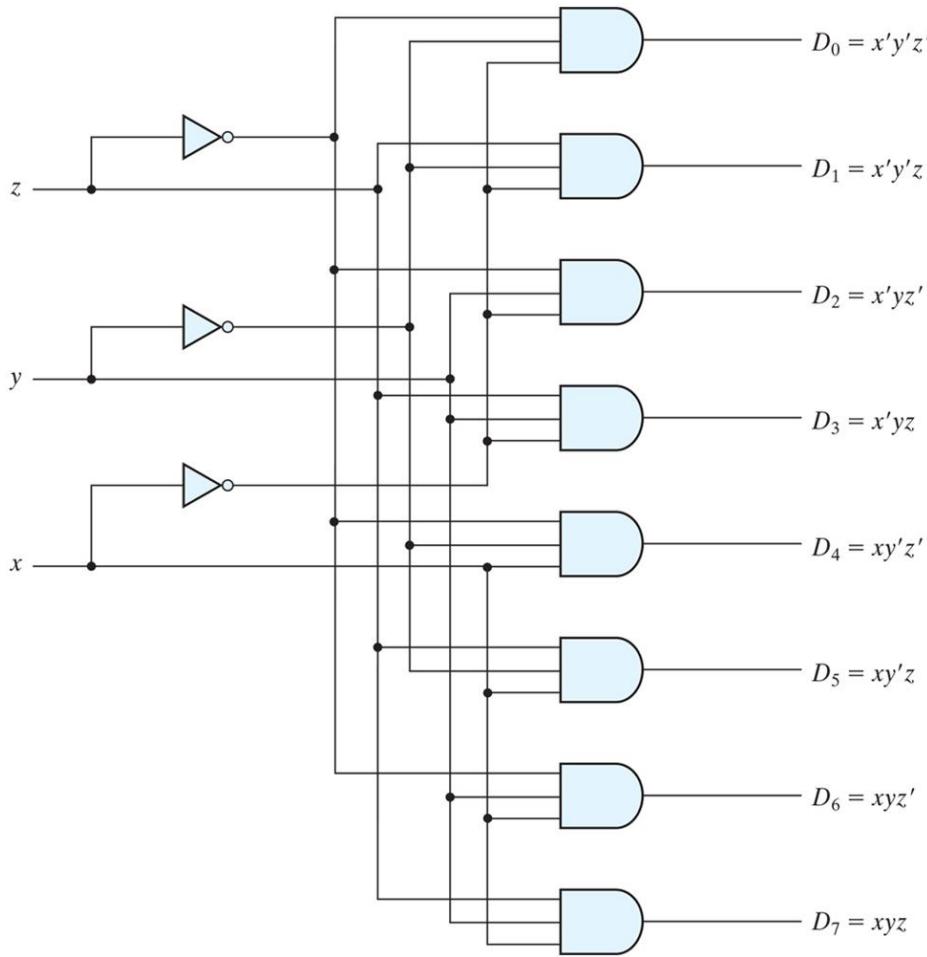

مثال ۱ : دیکودر ۸×۲

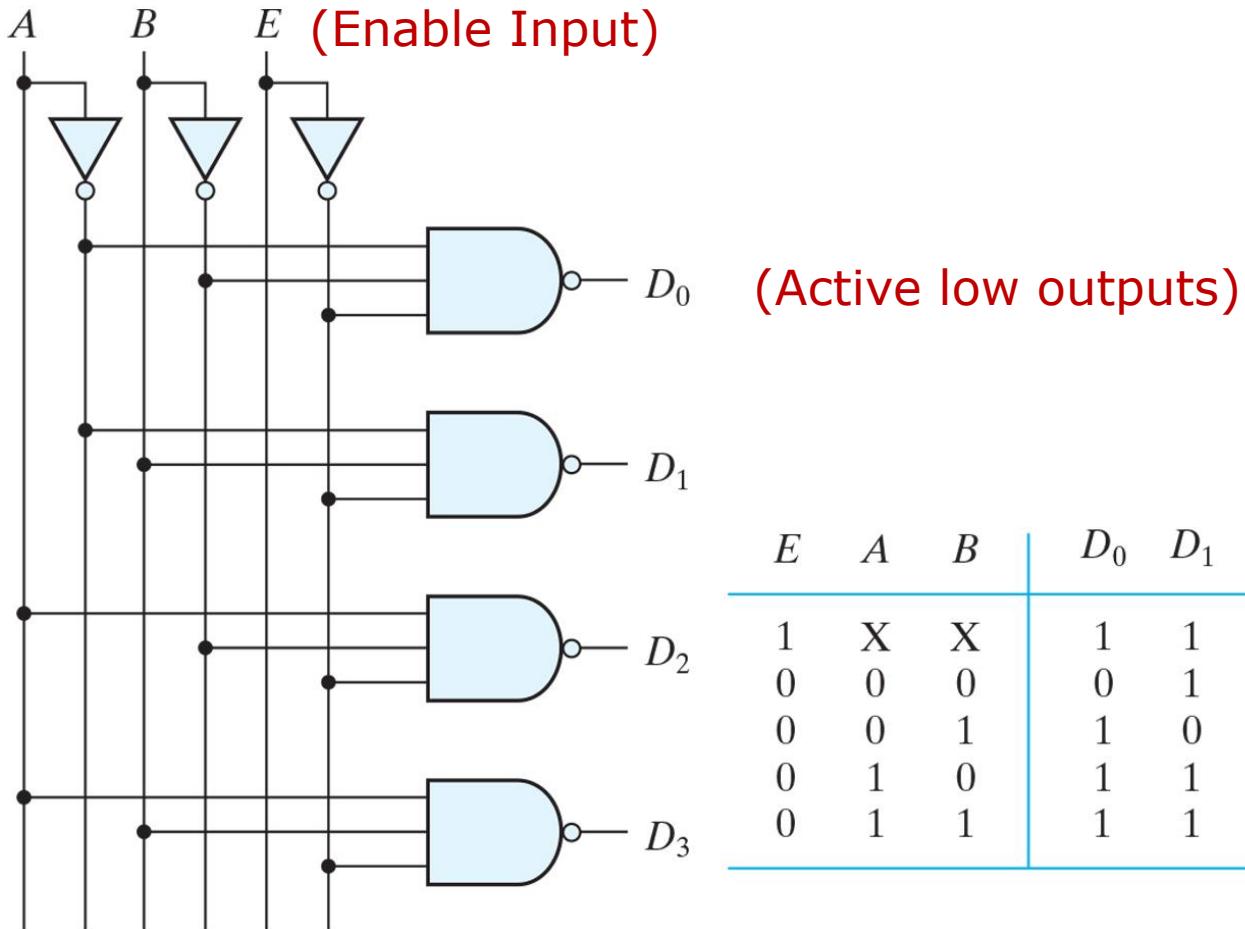
Inputs			Outputs							
x	y	z	D_0	D_1	D_2	D_3	D_4	D_5	D_6	D_7
0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1

مثال ۱ : دیکودر ۸ × ۳

مثال ۲: دیکودر ۴x۱

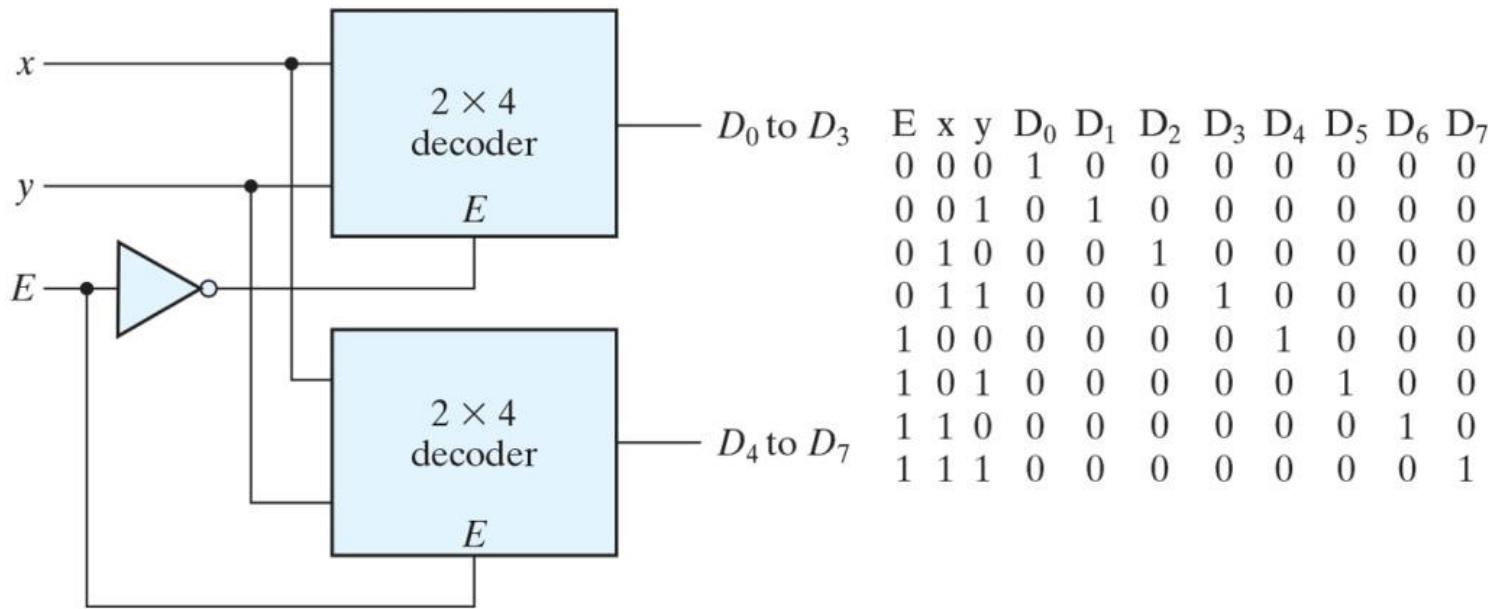

مثال ۳

با استفاده از دو دیکودر 16×16 یک دیکودر 8×32 بسازید

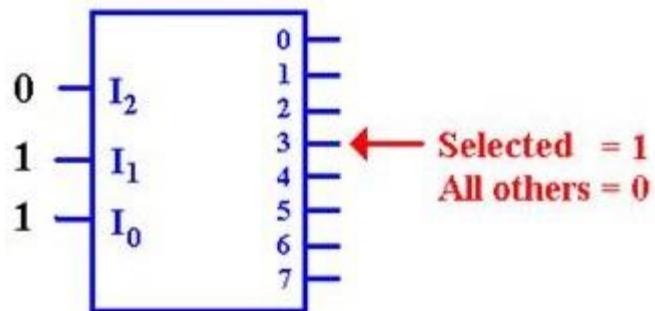

مثال ۳

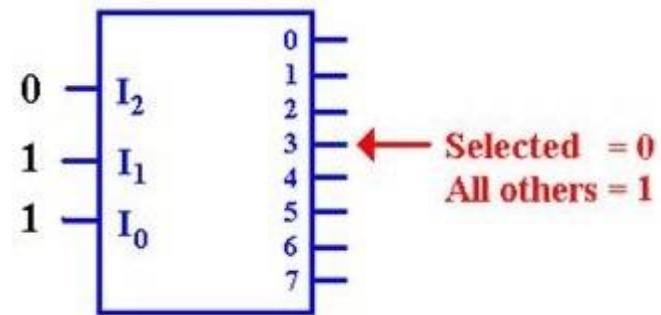
فعال بالا / فعال پایین

Active High Outputs

Minterm Generator

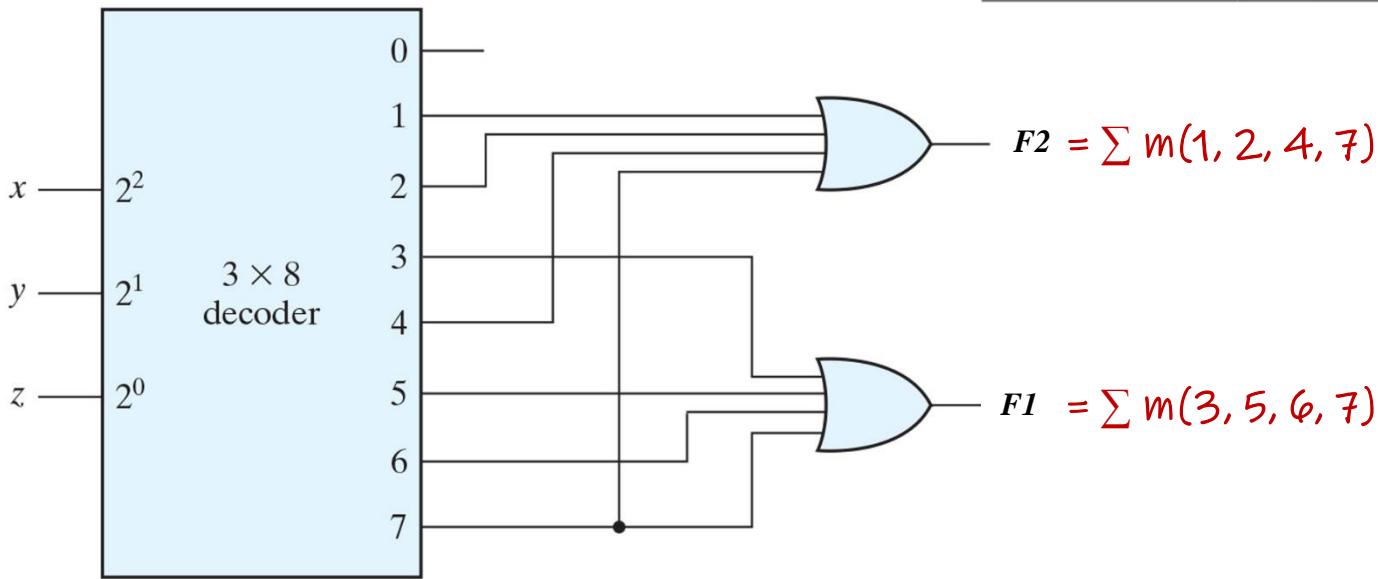
Active Low Outputs

Maxterm Generator

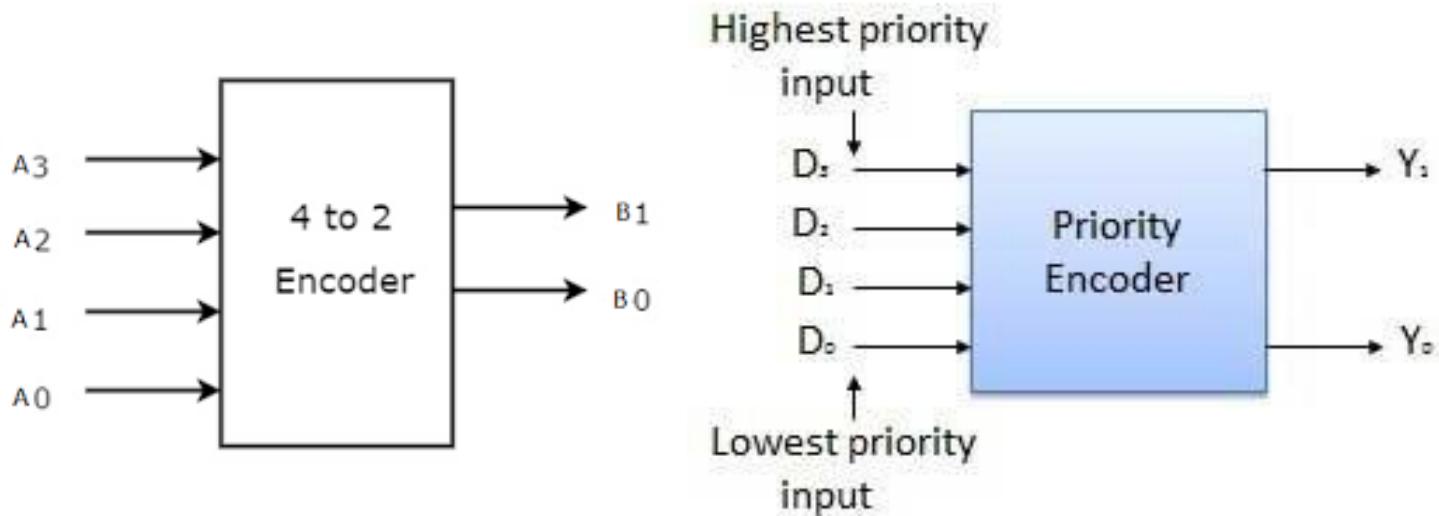
ساخت توابع با کدگشایی

x	y	z	F1	F2
0	0	0	0	0
0	0	1	0	1
0	1	0	0	1
0	1	1	1	0
1	0	0	0	1
1	0	1	1	0
1	1	0	1	0
1	1	1	1	1

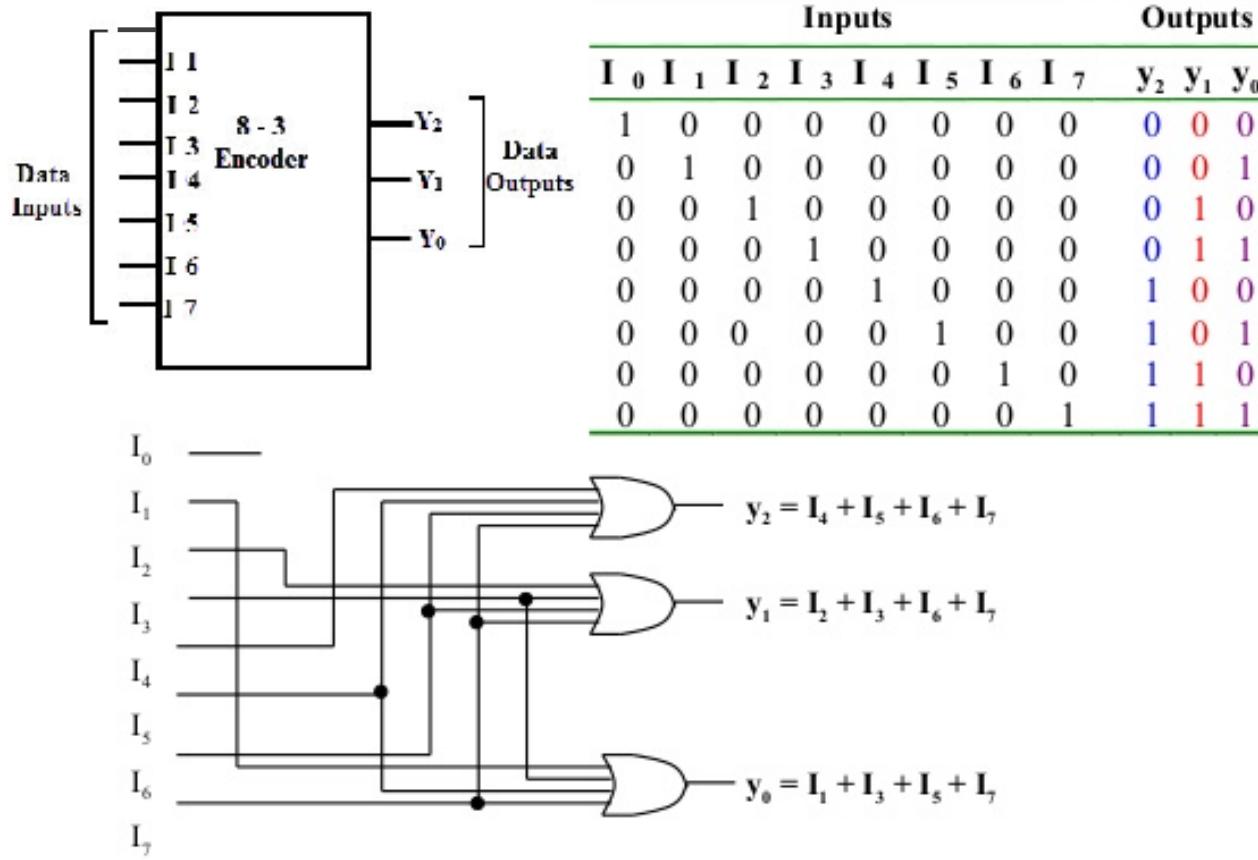

کدگذار (Encoder)

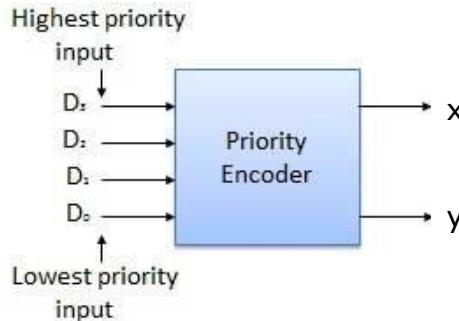
- یک مدلار ترکیبی که یک نگاشت بین 2^n خروجی و n خروجی برقرار می‌کند
- در هر لحظه، خروجی شماره خروجی **فعال** ورودی را نشان می‌دهد

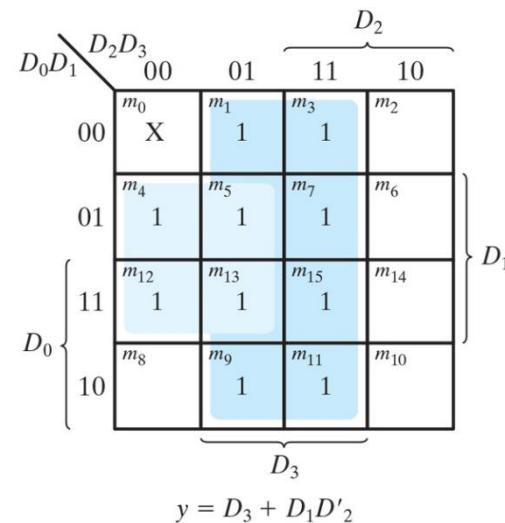
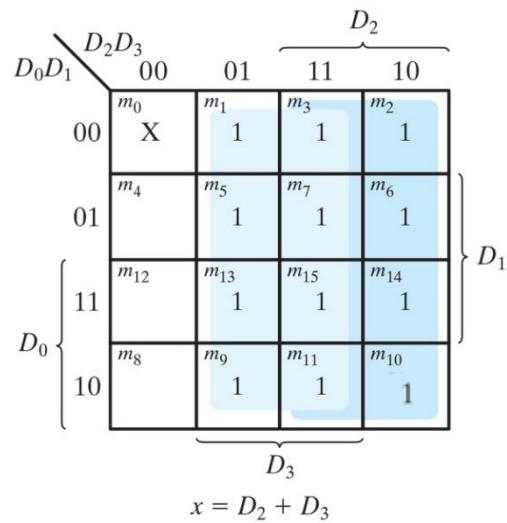
مثال ۱ : کدگذار 3×8

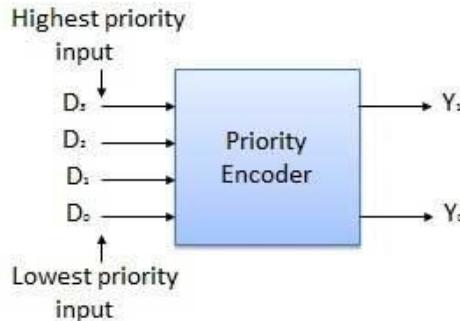
مثال ۲: کدگذار اولویت دار 4×2

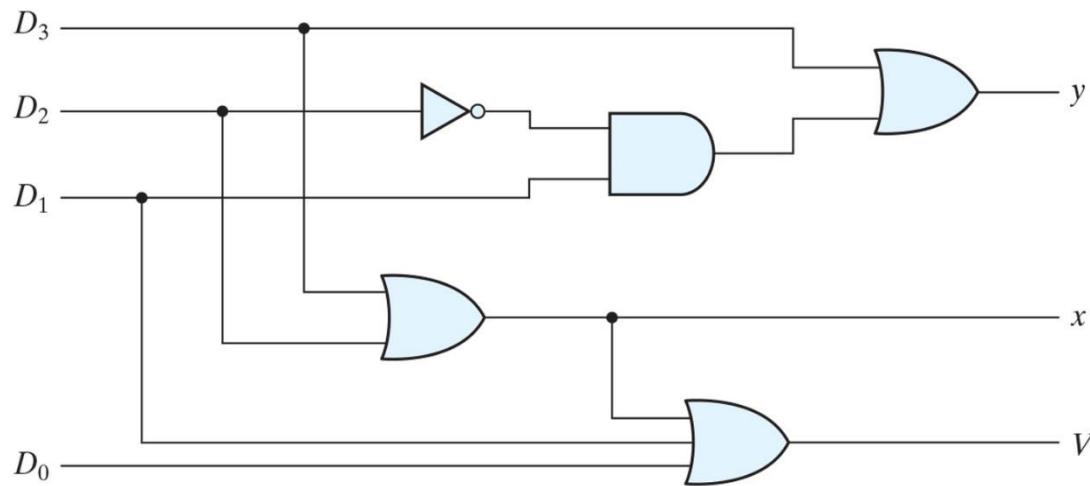
Inputs				Outputs		
D ₀	D ₁	D ₂	D ₃	x	y	V (Valid bit indicator)
0	0	0	0	X	X	0
1	0	0	0	0	0	1
X	1	0	0	0	1	1
X	X	1	0	1	0	1
X	X	X	1	1	1	1

مثال ۲: کدگذار اولویت دار 4×2

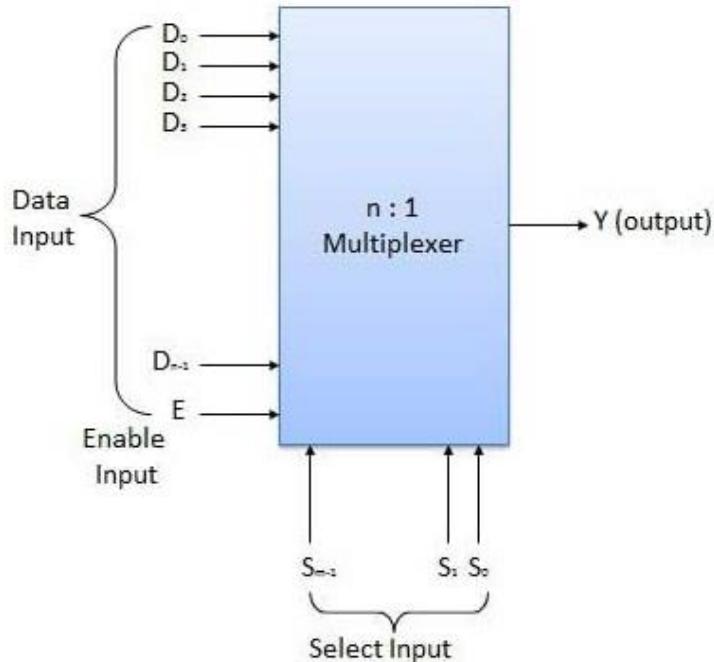

Inputs				Outputs		
D_0	D_1	D_2	D_3	x	y	V (Valid bit indicator)
0	0	0	0	X	X	0
1	0	0	0	0	0	1
X	1	0	0	0	1	1
X	X	1	0	1	0	1
X	X	X	1	1	1	1

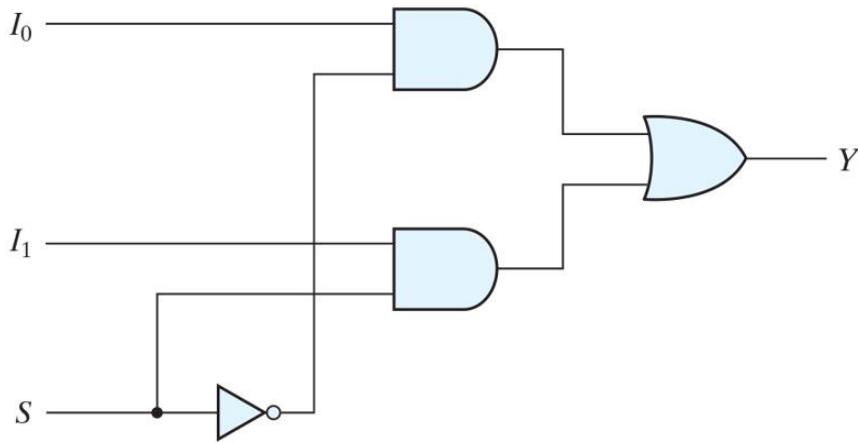

تسهیم‌کننده (Multiplexer)

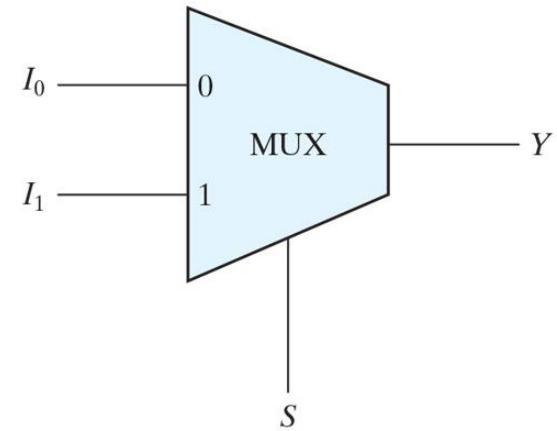
یک مدار ترکیبی که اطلاعات دودویی را از میان یکی از چند خط ورودی انتخاب کرده و آن را به یک خط خروجی هدایت می‌کند

مثال ۱: تسویه‌یدکننده 1×2

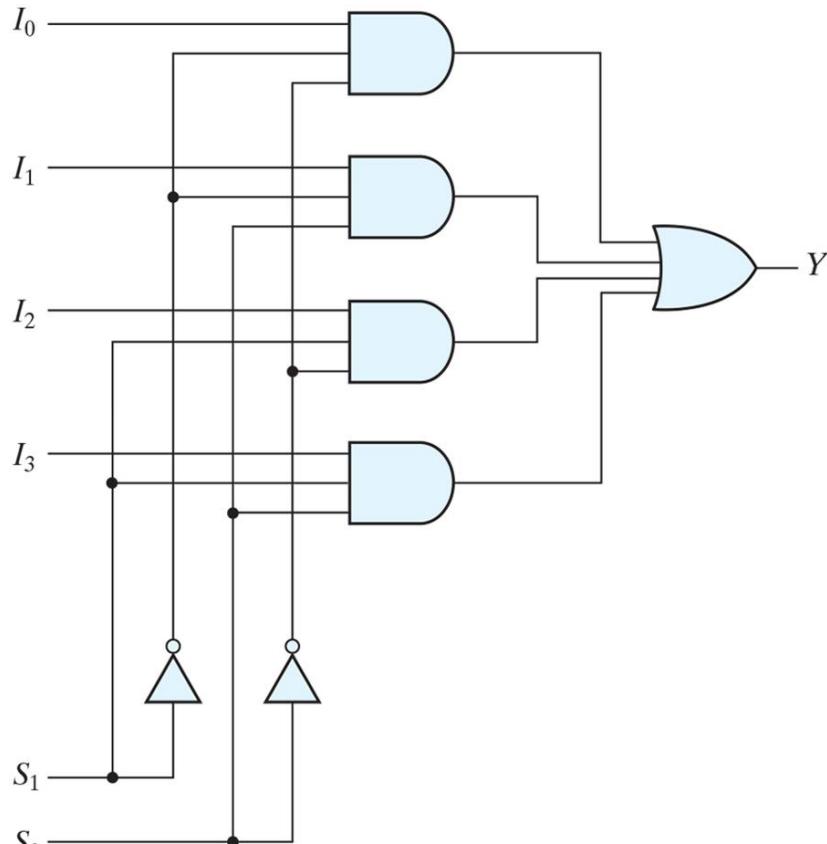

(a) Logic diagram

(b) Block diagram

مثال ۲: تسویه‌یم کننده 1×4

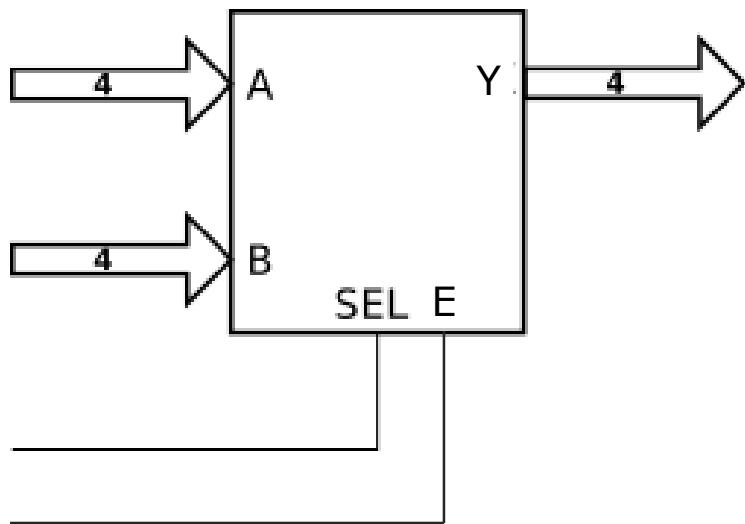
(a) Logic diagram

S_1	S_0	Y
0	0	I_0
0	1	I_1
1	0	I_2
1	1	I_3

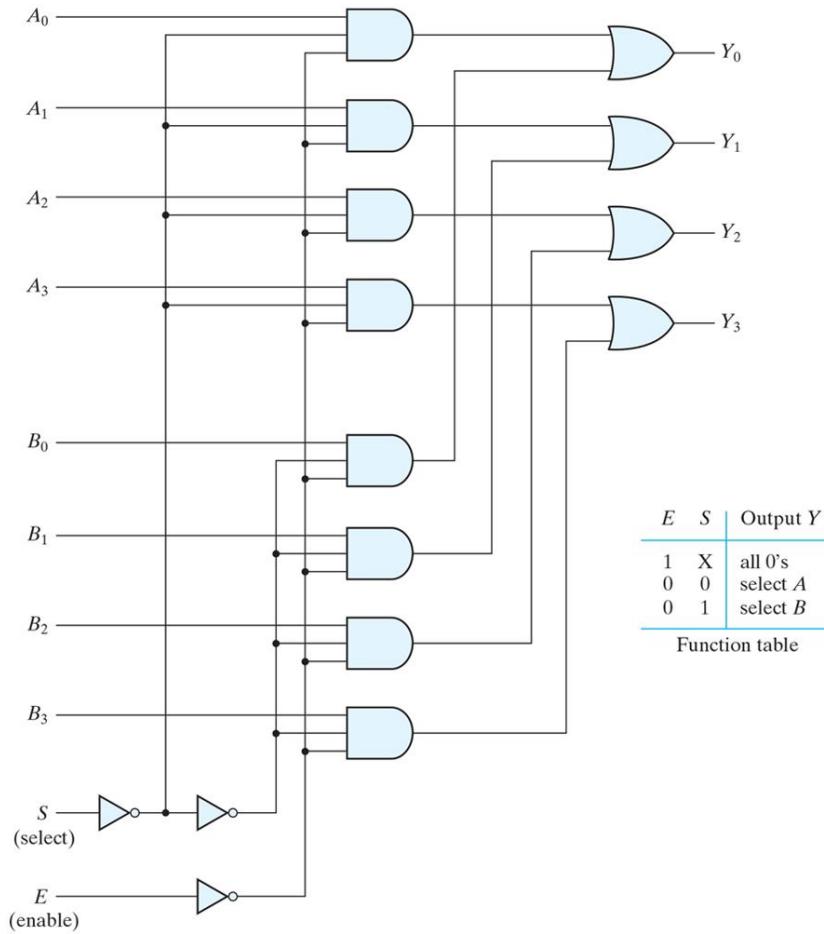
(b) Function table

مثال ۳

یک مولتیپلکسر 4×4 چهاربیتی بسازید

مثال ۳

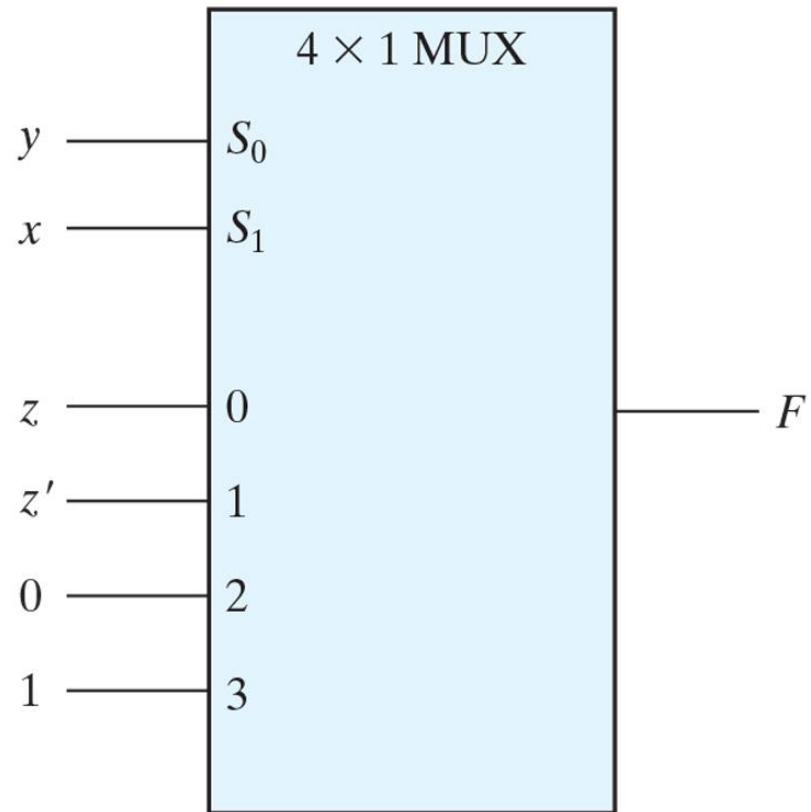

ساخت توابع با تسهیم‌کننده

$$F(x, y, z) = \Sigma(1, 2, 6, 7)$$

x	y	z	F
0	0	0	0
0	0	1	1
<hr/>			$F = z$
0	1	0	1
0	1	1	0
<hr/>			$F = z'$
1	0	0	0
1	0	1	0
<hr/>			$F = 0$
1	1	0	1
1	1	1	1
<hr/>			$F = 1$

(a) Truth table

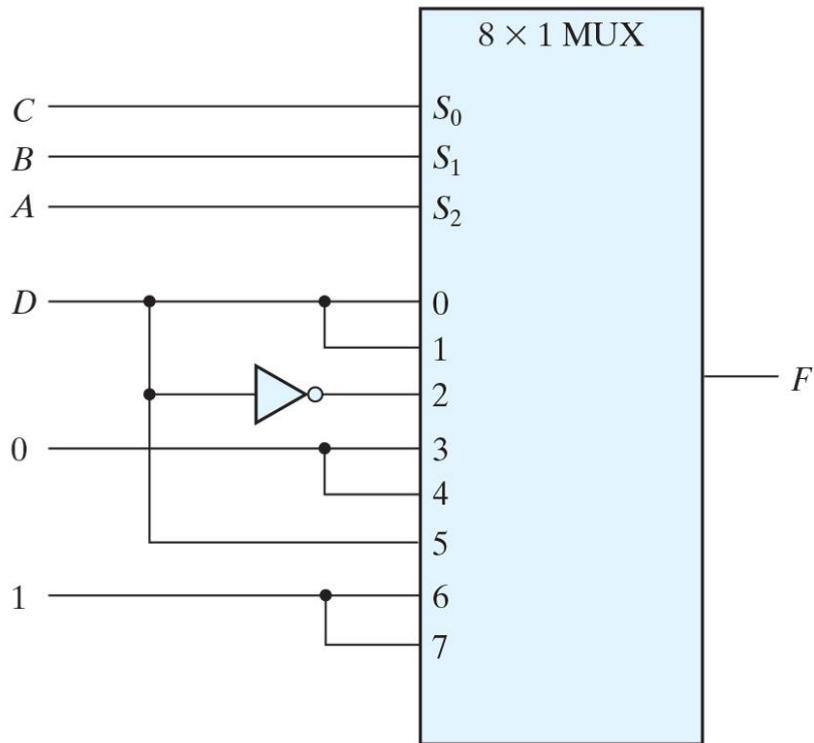
(b) Multiplexer implementation

ساخت توابع با مولتیپلکسر

$$F(A, B, C, D) = \Sigma(1, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15)$$

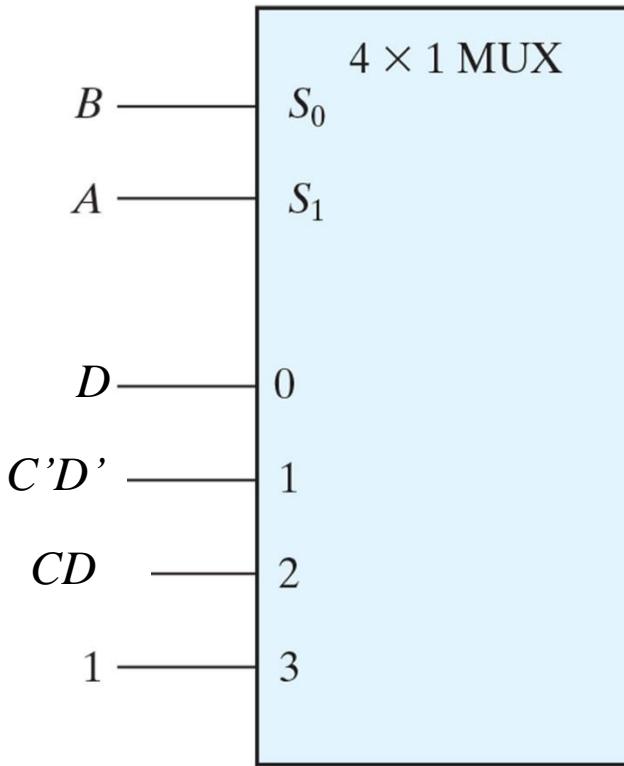
A	B	C	D	F
0	0	0	0	0 $F = D$
0	0	0	1	1
0	0	1	0	0 $F = D$
0	0	1	1	1
0	1	0	0	1 $F = D'$
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0 $F = 0$
0	1	1	1	0
1	0	0	0	0 $F = 0$
1	0	0	1	0
1	0	1	0	0 $F = D$
1	0	1	1	1
1	1	0	0	1 $F = 1$
1	1	0	1	1
1	1	1	0	1 $F = 1$
1	1	1	1	1

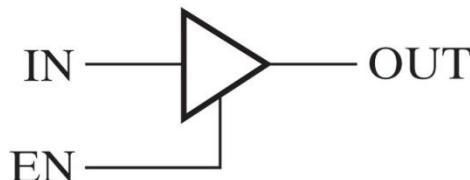
ساخت توابع با مولتیپلکسر

A	B	C	D	F
0	0	0	0	0
0	0	0	1	1
0	0	1	0	0
0	0	1	1	1
0	1	0	0	1
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0
0	1	1	1	0
1	0	0	0	0
1	0	0	1	0
1	0	1	0	0
1	0	1	1	1
1	1	0	0	1
1	1	0	1	1
1	1	1	0	1
1	1	1	1	1

$$F(A, B, C, D) = \Sigma(1, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15)$$

بافر سه‌حالت (Tri-state)

(a) Logic symbol

EN	IN	OUT
0	X	Hi-Z
1	0	0
1	1	1

(b) Truth table

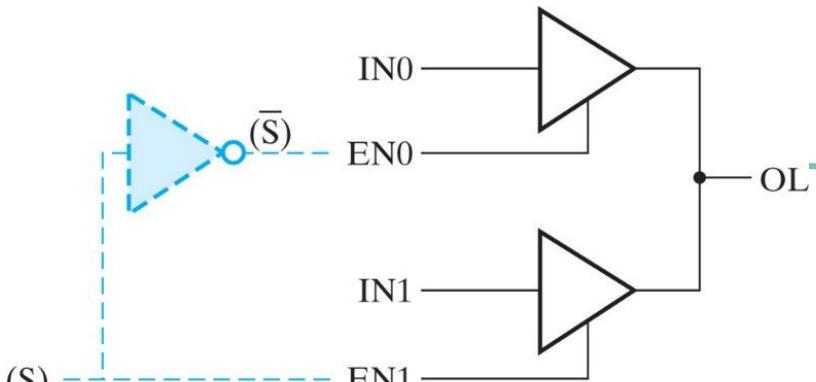
○ خروجی آمپلیتود بالا (Z):

- مثل یک مدار باز عمل می‌کند

- هیچ معنای منطقی ندارد

- اثری بر روی مدار متصل به آن ندارد

خروجی بافر سه حالت

(a) Logic Diagram

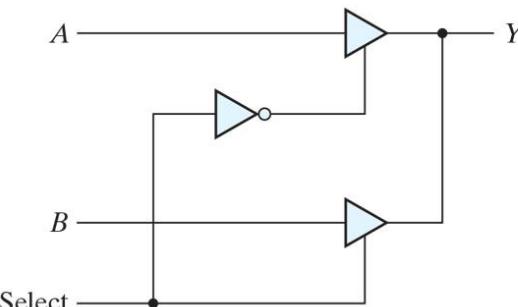
EN1	EN0	IN1	IN0	OL
0	0	X	X	Hi-Z
(S)	0	(S̄)	1	X 0
0	1	X	1	1
1	0	0	X	0
1	0	1	X	1
1	1	0	0	0
1	1	1	1	1
1	1	0	1	
1	1	1	0	

(b) Truth table

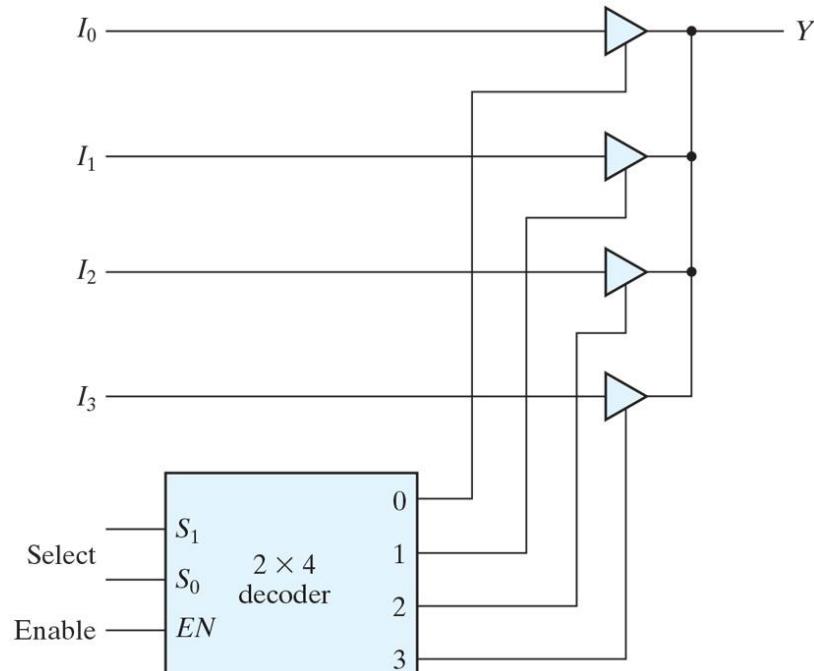
Output is don't care
since it has no value

Output is don't care
since it is prohibited

ساخت تسوییم‌کننده با بافر سه‌حاله

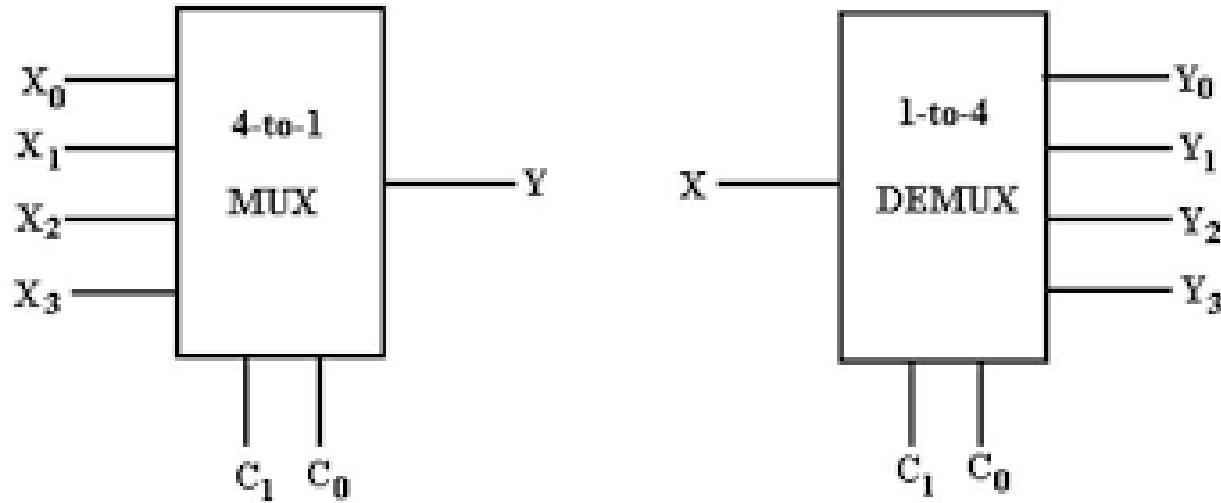
(a) 2-to-1-line mux

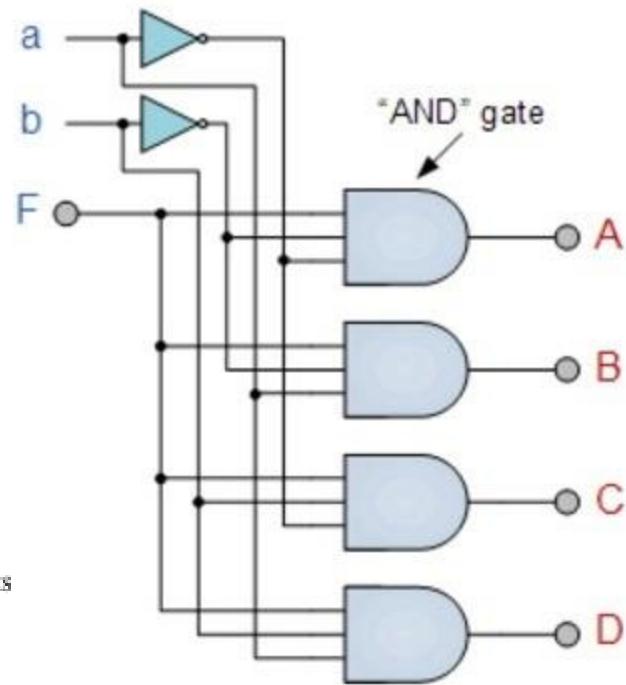
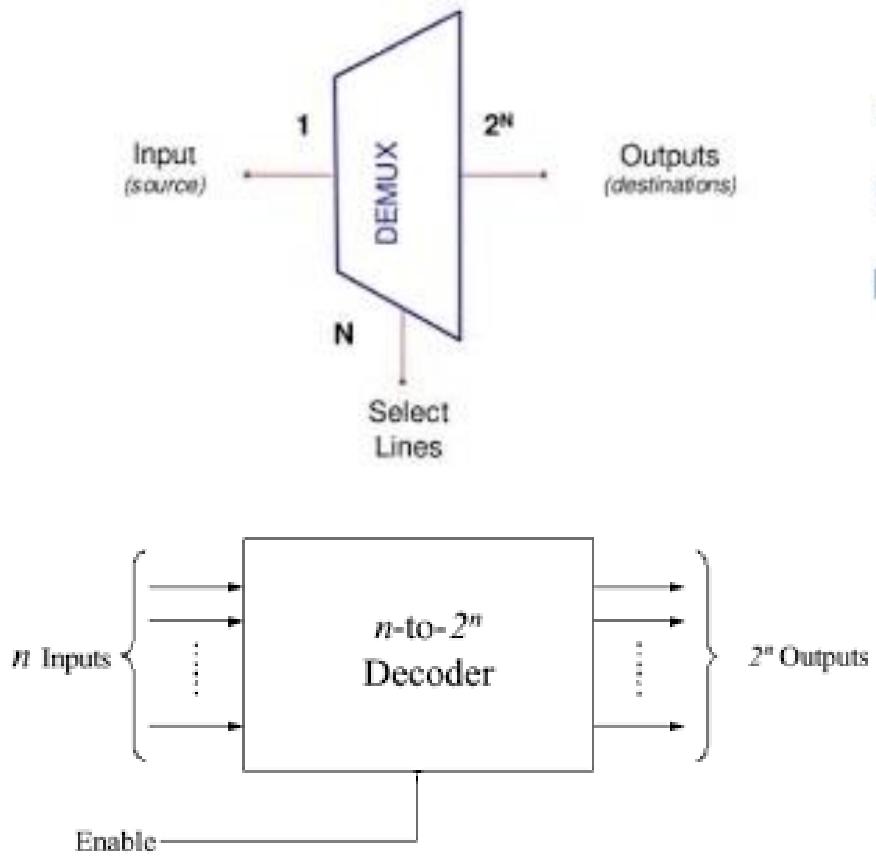
(b) 4-to-1-line mux

دی‌مالتی‌پلکسor (Demultiplexer)

یک مدار ترکیبی که برعکس تسویه‌یم‌کننده، یک خط ورودی را به یکی از چند خط خروجی هدایت می‌کند

دی مالتی پلکس

انواع حافظه

- Content Addressable Memory (CAM)
- Sequential Access Memory (SAM)
- Random Access Memory (RAM)

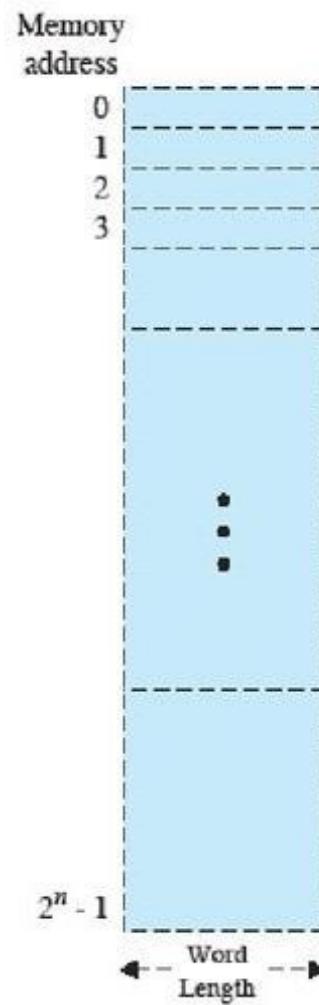
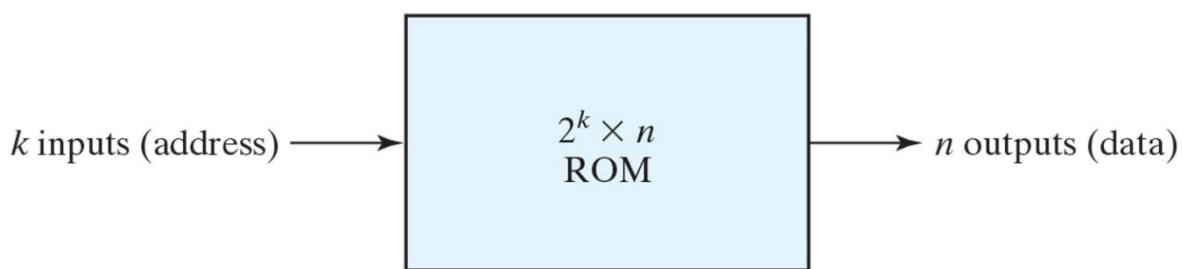

انواع حافظه با دسترسی تمادفی (RAM)

Memory Type	Category	Erasure	Write Mechanism	Volatility
Random-access memory (RAM)	Read-Write Memory (RWM)	Electrically, byte-level	Electrically	Volatile
Read-only memory (ROM)	Read-Only Memory (ROM)	Not possible	Masks	
Programmable ROM (PROM)				
Erasable PROM (EPROM)		UV light, chip-level		Nonvolatile
Electrically Erasable PROM (EEPROM)	Read-Mostly Memory (RMM)	Electrically, byte-level	Electrically	
Flash memory		Electrically, block-level		

بلوک دیاگرام یک حافظه فقط خواندنی

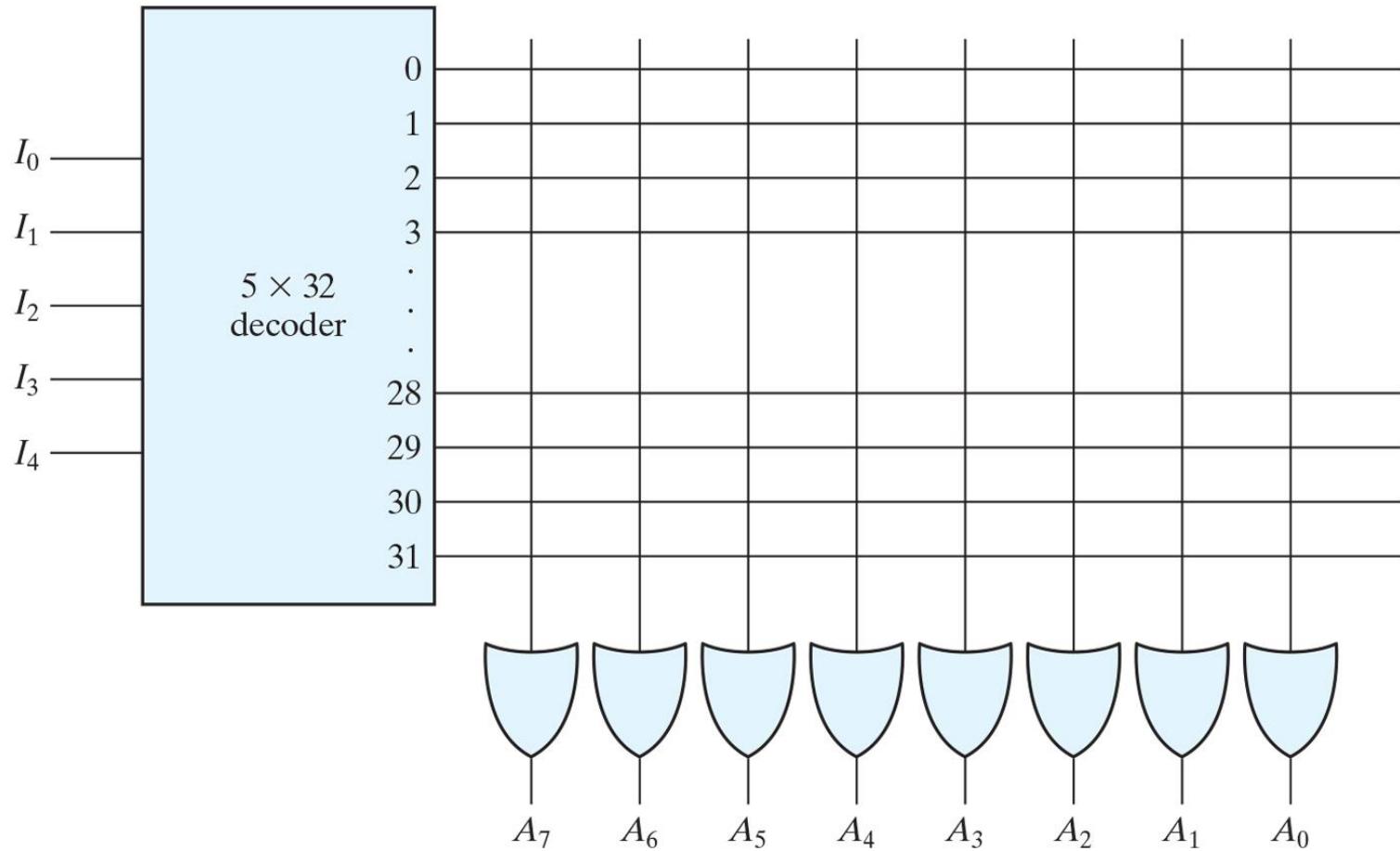

مدادهای یک حافظه فرضی 16×16

Memory address		Memory content
Binary	Decimal	
0000000000	0	1011010101011101
0000000001	1	1010101110001001
0000000010	2	0000110101000110
⋮	⋮	⋮
1111111101	1021	1001110100010100
1111111110	1022	0000110100011110
1111111111	1023	1101111000100101

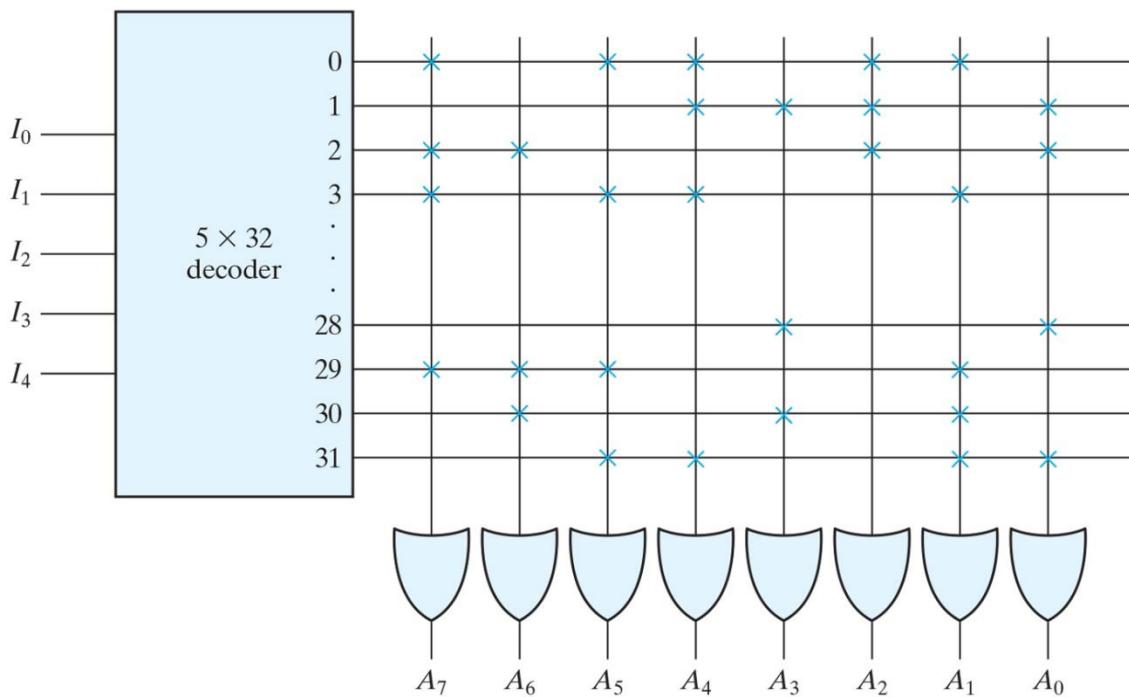

ROM مدارهای داخلی

مثال ۱

Inputs					Outputs							
I_4	I_3	I_2	I_1	I_0	A_7	A_6	A_5	A_4	A_3	A_2	A_1	A_0
0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0
0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	1
0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1
0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0
⋮					⋮							
1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0
1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0
1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1

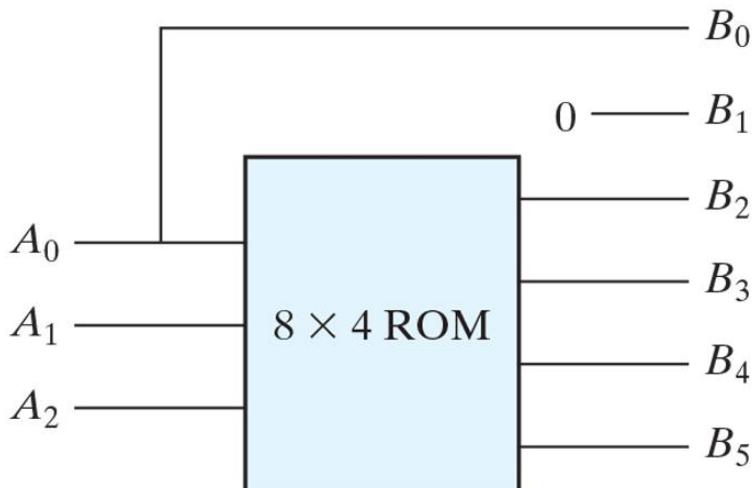

مثال ۲: تولید مجدد (۹۵) دی

Inputs			Outputs						Decimal
A_2	A_1	A_0	B_5	B_4	B_3	B_2	B_1	B_0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
0	1	0	0	0	0	1	0	0	4
0	1	1	0	0	1	0	0	1	9
1	0	0	0	1	0	0	0	0	16
1	0	1	0	1	1	0	0	1	25
1	1	0	1	0	0	1	0	0	36
1	1	1	1	1	0	0	0	1	49

مثال ۲ (ادامه)

A_2	A_1	A_0	B_5	B_4	B_3	B_2
0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	1
0	1	1	0	0	1	0
1	0	0	0	1	0	0
1	0	1	0	1	1	0
1	1	0	1	0	0	1
1	1	1	1	1	0	0

(b) ROM truth table

Combinational PLDs

(a) Programmable read-only memory (PROM)

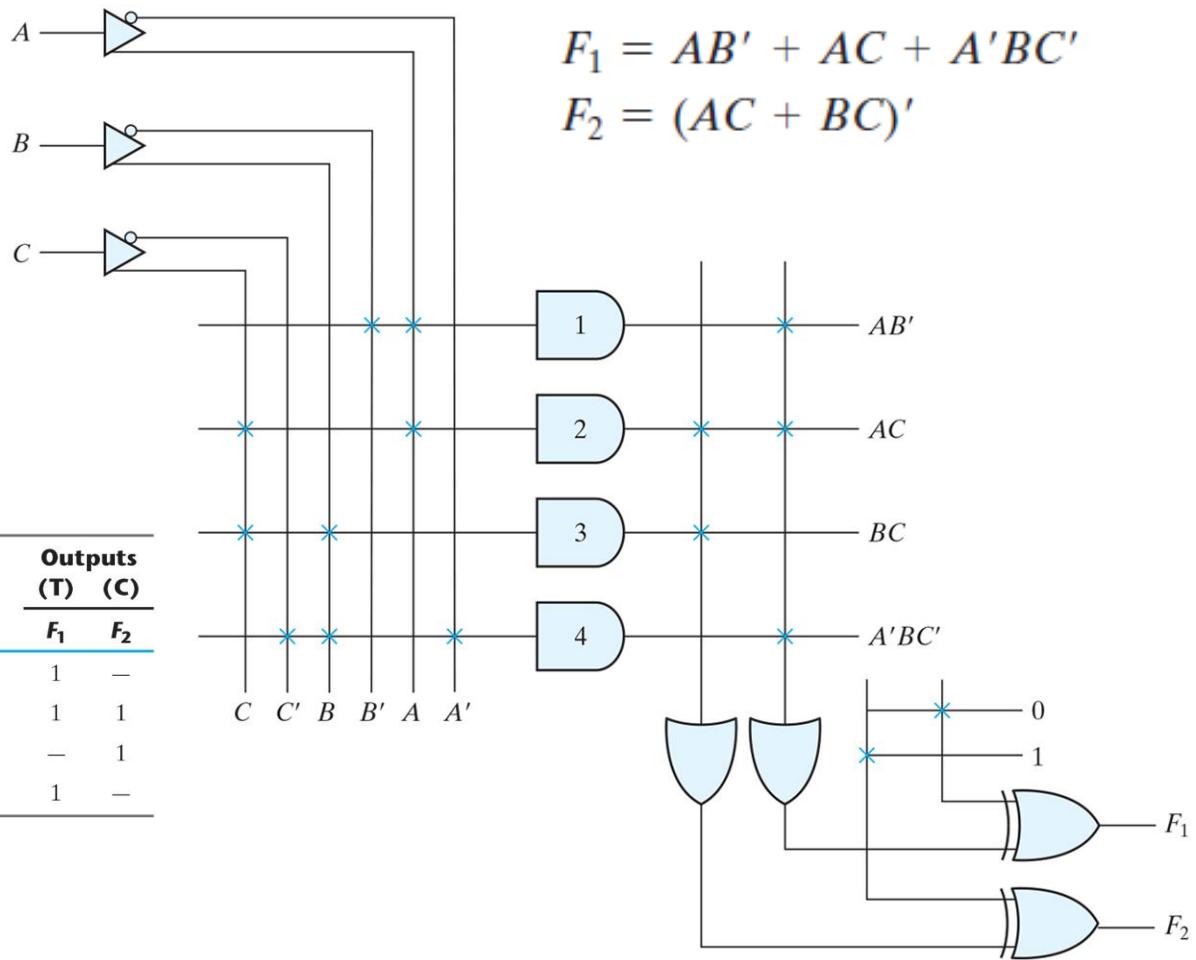
(b) Programmable array logic (PAL)

(c) Programmable logic array (PLA)

مثال ا: طراحی با PLA

مثال ۲: طراحی با PLA

$$F_1(A, B, C) = \Sigma(0, 1, 2, 4)$$

$$F_2(A, B, C) = \Sigma(0, 5, 6, 7)$$

		BC		00		01		11		B		10	
		A	0	m_0	1	m_1	1	m_3	0	m_2	1		
		A	1	m_4	1	m_5	0	m_7	0	m_6	0		

		BC		00		01		11		B		10	
		A	0	m_0	1	m_1	0	m_3	0	m_2	0		
		A	1	m_4	0	m_5	1	m_7	1	m_6	1		

مثال ۲: طراحی با PLA

$$F_1(A, B, C) = \Sigma(0, 1, 2, 4)$$

$$F_2(A, B, C) = \Sigma(0, 5, 6, 7)$$

$$F_1 = (AB + AC + BC)'$$

$$F_2 = AB + AC + A'B'C'$$

PLA programming table						
Product term	Inputs			Outputs		
	A	B	C	(C)	(T)	
				F_1	F_2	
AB	1	1	—	1	1	
AC	2	1	—	1	1	
BC	3	—	1	1	—	
$A'B'C'$	4	0	0	0	—	1

Truth table for F_1 :

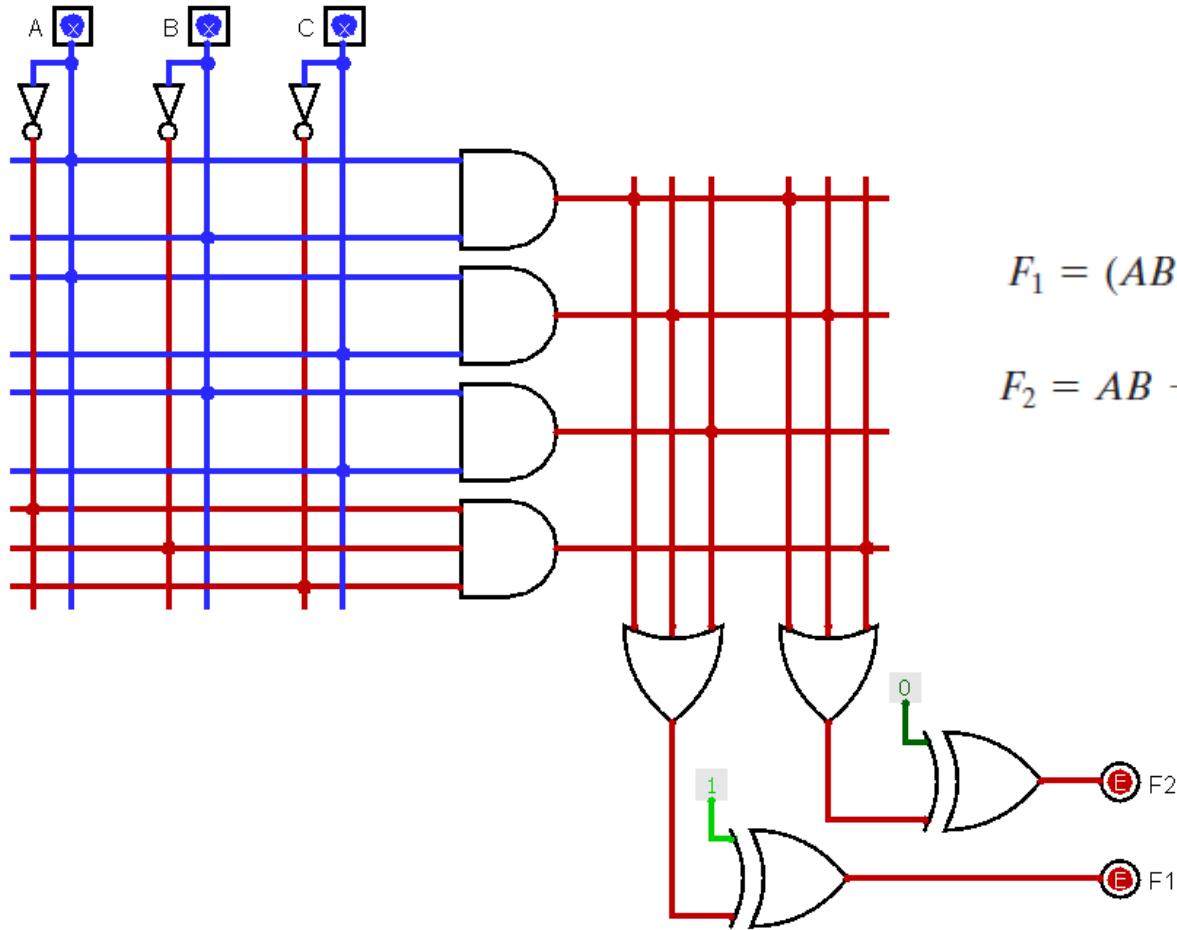
A	BC		B		C
	00	01	11	10	
0	m_0	m_1	m_3	m_2	1
	1	1	0	1	
1	m_4	m_5	m_7	m_6	0
	1	0	0	0	

Truth table for F_2 :

A	BC		B		C
	00	01	11	10	
0	m_0	m_1	m_3	m_2	1
	1	0	0	0	
1	m_4	m_5	m_7	m_6	0
	0	1	1	1	

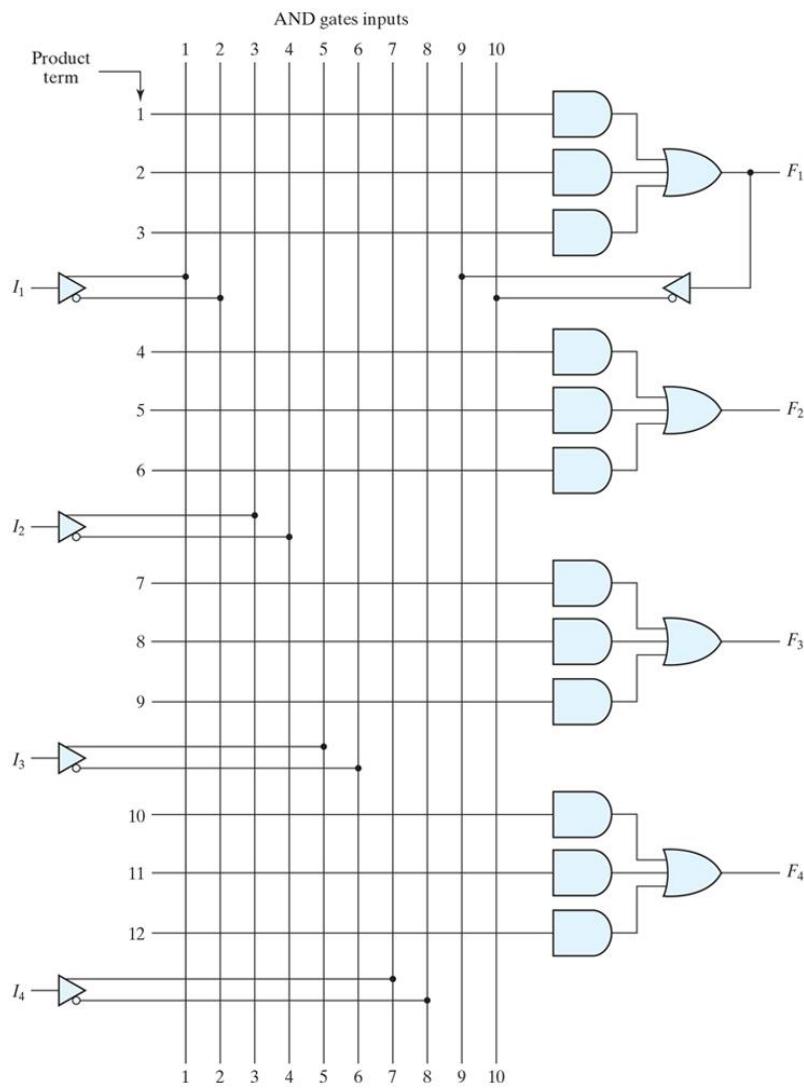
مثال ۲: طراحی با PLA

$$F_1 = (AB + AC + BC)'$$

$$F_2 = AB + AC + A'B'C'$$

مثال ۳: طراحی با PAL

$$w(A, B, C, D) = \Sigma(2, 12, 13)$$

$$x(A, B, C, D) = \Sigma(7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15)$$

$$y(A, B, C, D) = \Sigma(0, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 15)$$

$$z(A, B, C, D) = \Sigma(1, 2, 8, 12, 13)$$

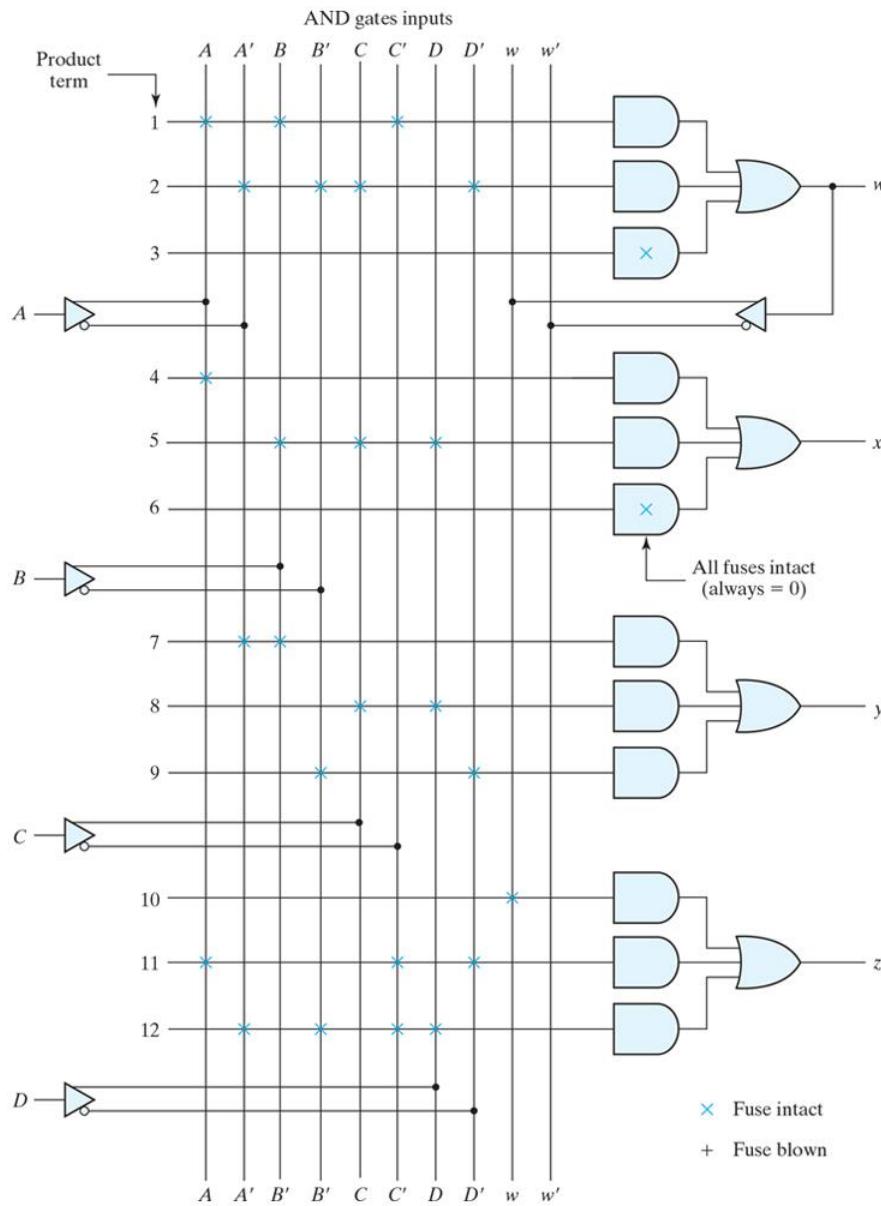

مثال ۳: طراحی با PAL (ادامه)

Product Term	AND Inputs					Outputs
	A	B	C	D	w	
1	1	1	0	—	—	$w = ABC' + A'B'CD'$
2	0	0	1	0	—	
3	—	—	—	—	—	
4	1	—	—	—	—	$x = A + BCD$
5	—	1	1	1	—	
6	—	—	—	—	—	
7	0	1	—	—	—	$y = A'B + CD + B'D'$
8	—	—	1	1	—	
9	—	0	—	0	—	
10	—	—	—	—	1	$z = w + AC'D' + A'B'C'D$
11	1	—	0	0	—	
12	0	0	0	1	—	

مثال م: (ادامه)

$$w = ABC' + A'B'CD'$$

$$x = A + BCD$$

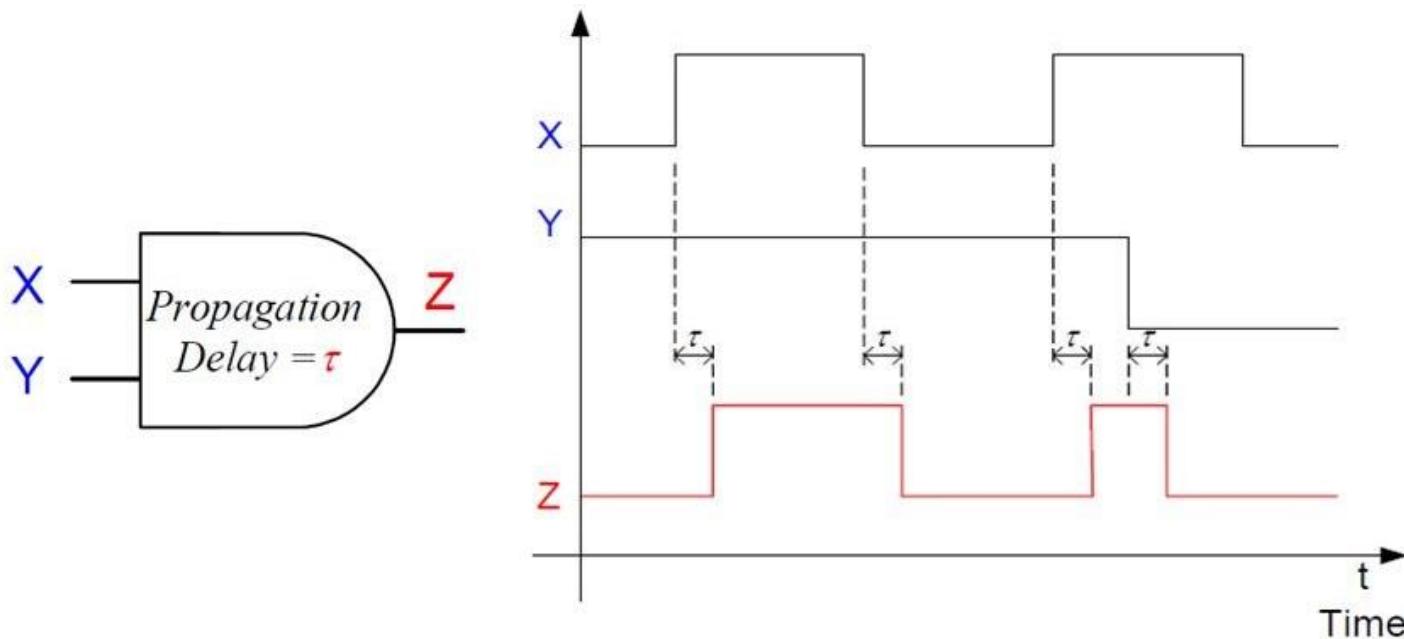
$$y = A'B + CD + B'D'$$

$$\begin{aligned} z &= ABC' + A'B'CD' + AC'D' + A'B'C'D \\ &= w + AC'D' + A'B'C'D \end{aligned}$$

تاخیر در انتشار (یادآوری)

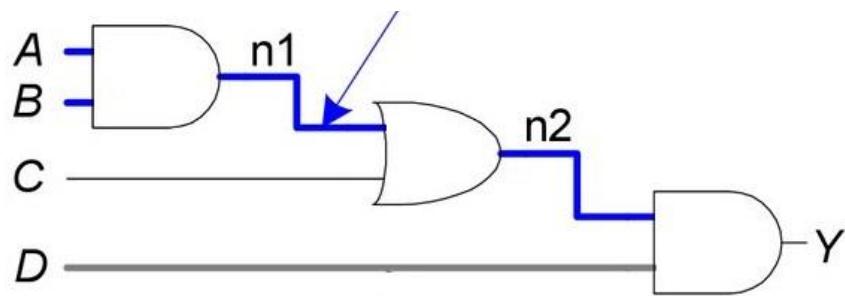
زمان بین تغییر در ورودی تا تغییر در خروجی ناشی از آن

مسیر بحرانی

- مسیری که بیشترین تأخیر را دارد
- مسیر بحرانی را گاهی بر حسب جمع تأخیرهای هر گیت و اغلب بر حسب تعداد گیتهای مسیر بیان می‌کنیم

مسیر بحرانی (critical path)

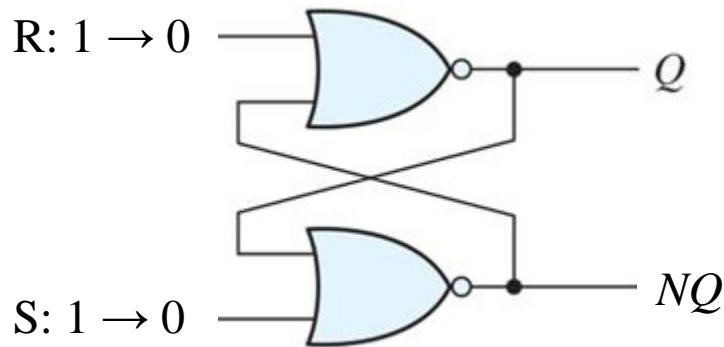

مسابقه (Race)

- مسابقه در یک مدار منطقی یعنی اقدام به تغییر همزمان دو یا چند اتصال از آن مدار
- اگر چه در مسابقه تغییرات ظاهرا همزمان اعمال می‌شوند، لاما به دلیل وجود تغییر لین تغییرات واقعا همزمان تغییر نمی‌کنند و آنکه زودتر از همه تغییر می‌کند، **برنده** مسابقه نامیده می‌شود
- تغییرها برای طراحان مدارهای منطقی مشخص نیست، بنابراین برنده مسابقه در زمان طراحی **نامعلوم** است
- اگر خروجی نهایی مدار تدت تاثیر برنده مسابقه قرار داشته باشد، مسابقه، **بهرانی** محسوب می‌شود

مثال: مسابقه بمرانی

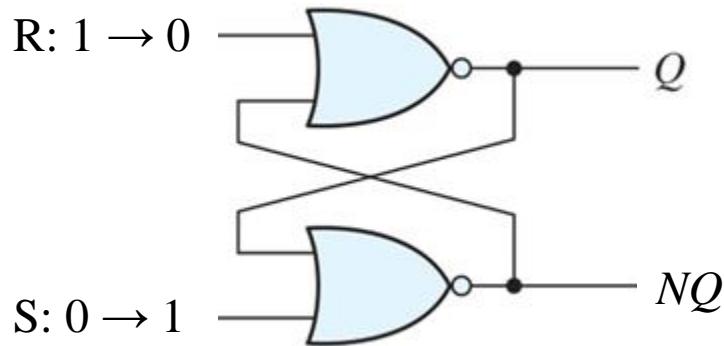
S wins: RS=11 → RS=10 → RS=00

$$\begin{array}{ccc} Q=0 & Q=0 & \textcolor{red}{Q=0} \\ \textcolor{red}{NQ=0} & \textcolor{red}{NQ=1} & \textcolor{red}{NQ=1} \end{array}$$

R wins: RS=11 → RS=01 → RS=00

$$\begin{array}{ccc} \textcolor{red}{Q=0} & \textcolor{red}{Q=1} & \textcolor{red}{Q=1} \\ NQ=0 & \textcolor{red}{NQ=0} & \textcolor{red}{NQ=0} \end{array}$$

مثال: مسابقه غیربهمارانی

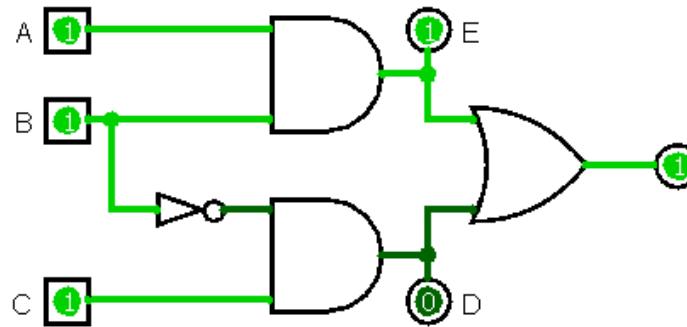
S wins: RS=10 → RS=11 → RS=01

Q=0	Q=0	Q=1
NQ=1	NQ=0	NQ=0

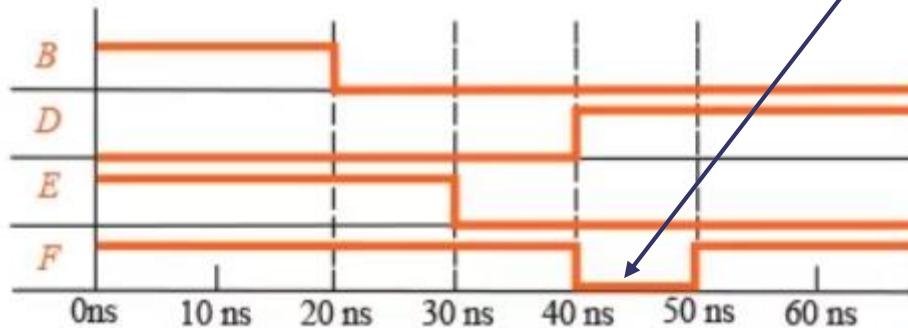
R wins: RS=10 → RS=00 → RS=01

Q=0	Q=0	Q=1
NQ=1	NQ=1	NQ=0

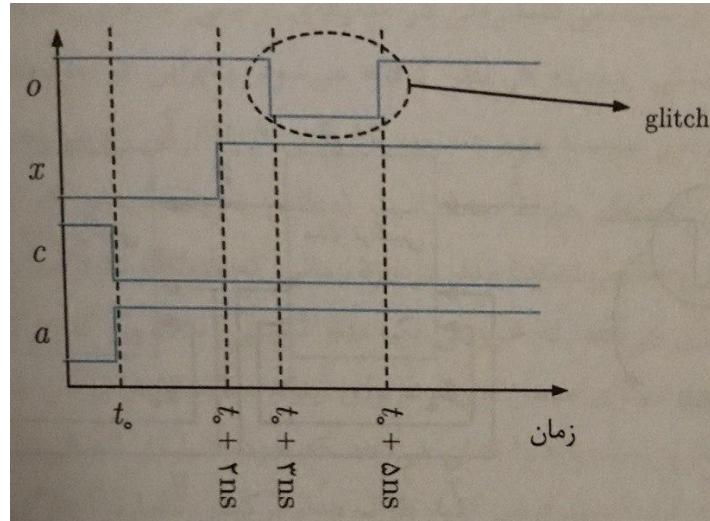
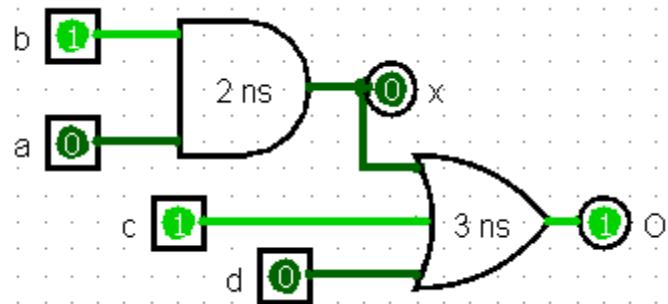
مفارده (Hazard) – مثال ۱

glitch

مفتله (Hazard) – مثال ۲

چند نکته درباره glitch

- به مقادیری از خروجی که مطابق منطق مدار ترکیبی نباید ایجاد شود ولی به دلیل تغییر گیت‌ها ظاهر می‌شود، glitch گفته می‌شود
- **glitch**ها ناشی از بروز مسابقه در مدار ترکیبی هستند
- رخدادن **glitch** بستگی به سیگنال برنده مسابقه دارد
- پنهانی **glitch** بستگی به اختلاف میان تغییر سیگنال‌های رقیب دارد
- پس از تغییر ورودی یک مدار ترکیبی، glitch تا وقتی می‌تواند رخداد و باقی بماند که تغییر مسیر بصرانی سپری نشده باشد. پس از این زمان glitch از بین رفته و خروجی ثابت می‌ماند

مغایطه (Hazard)

- یک مدار ترکیبی دارای مغایطه است اگر احتمال **glitch** بروز در **خوبی** آن وجود داشته باشد
- مغایطه پنهان (potential hazard)
- فقط با تغییر یک بیت ورودی احتمال **glitch** در خوبی وجود دارد
- مغایطه کارکردی (functional hazard)
  - با تغییر بیش از یک بیت ورودی احتمال **glitch** در خوبی وجود دارد

انواع مفاطره پنهان

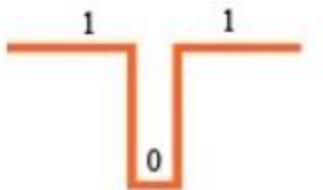
○ مفاطره لیستای یک (static 1-hazard)

- فروجی باید یک باشد اما یک glitch با مقدار صفر رخ می‌دهد

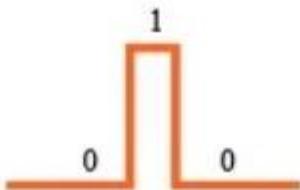
○ مفاطره لیستای صفر (static 0-hazard)

- فروجی باید صفر باشد اما یک glitch با مقدار یک رخ می‌دهد

○ مفاطره پویا (dynamic hazard)

(a) Static 1- hazard

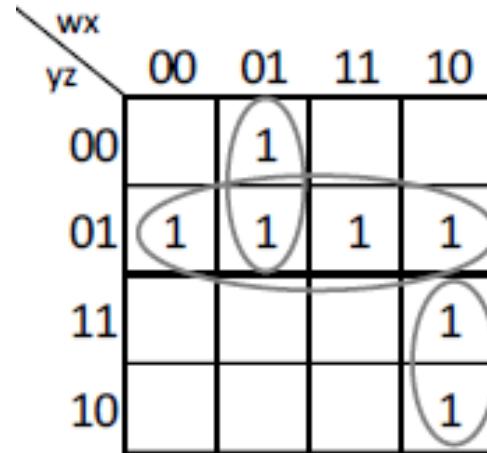
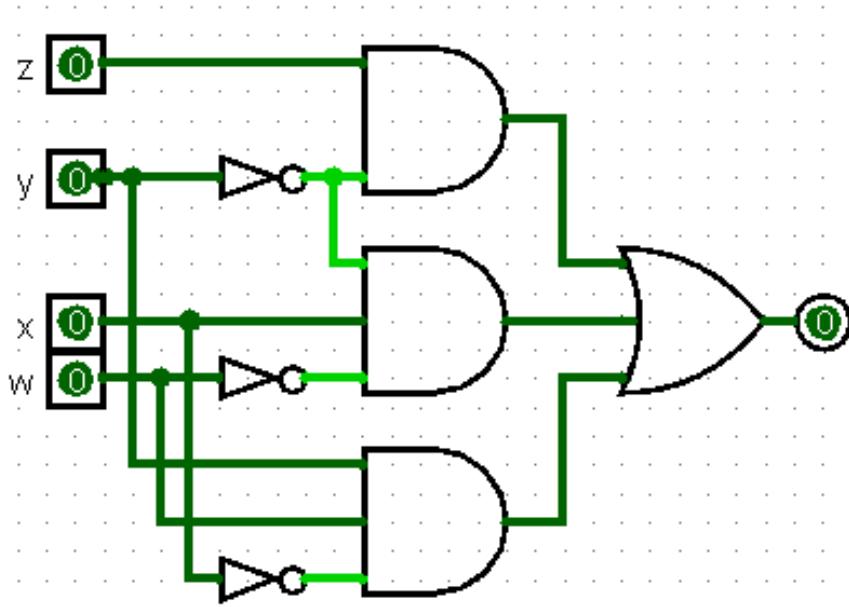

(b) Static 0- hazard

(c) Dynamic hazards

مدارهای دو طبقه SOP (یادآوری)

ظواهر در مدارهای دو طبقه ۱-SOP

- در ورودی گیت‌های AND هرگز مسابقه رخ نمی‌دهد
  - با این شرط که هیچ دو ورودی هم‌مان تغییر نکنند
- اما ممکن است در ورودی گیت‌های OR مسابقه رخ دهد
  - باید سایر ورودی‌هایی که در مسابقه شرکت ندارند، صفر باشند
  - سیگنال‌هایی که در مسابقه شرکت دارند، در خلاف هم تغییر وضعیت بدهند
  - اگر سیگنال پایین‌روندۀ برنده شود، glitch رخ خواهد داد
  - بنابراین یک ظواهر از نوع لیستای یک پیش خواهد آمد

۲- SOP طبقه دو مدارهای در

- وقتی در یک خانه جدول کارنو هستیم، یعنی ورودی اعمال شده به مدار را مشخص می‌کنیم
- وقتی از یک خانه جدول کارنو به خانه دیگر می‌رویم، یعنی مقدار ورودی‌های مدار را تغییر داده‌ایم
- هر cube در جدول کارنو معادل یک گیت AND است
  - وقتی درون یک cube هستیم، یعنی خروجی گیت AND، یک است
  - وقتی بیرون یک cube باشیم، یعنی خروجی گیت AND متناظر آن صفر است

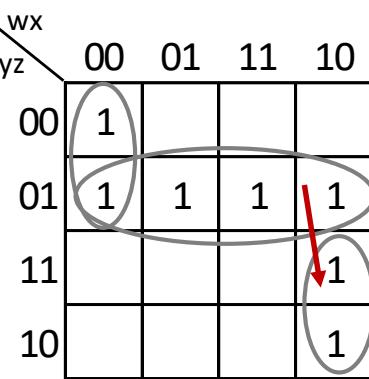

مظاهره در مدارهای دو طبقه SOP - M

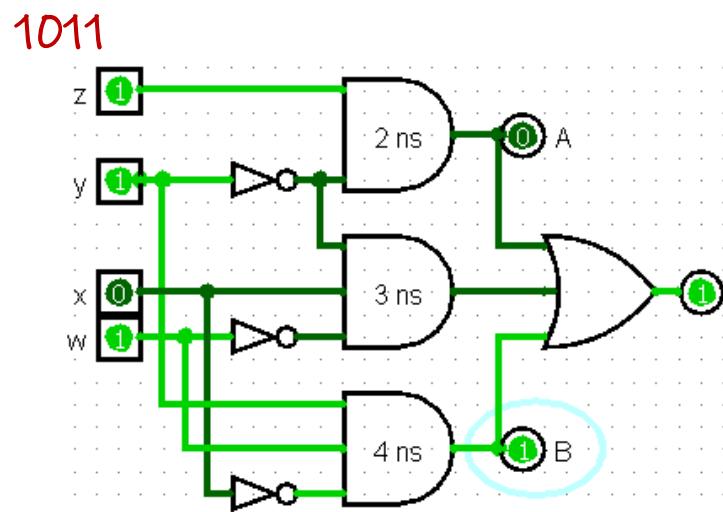
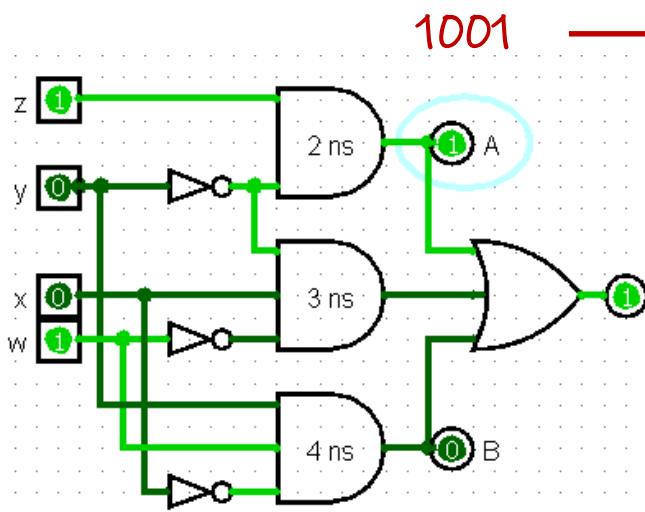
- در جدول کارنو از هر خانه فقط می‌توانیم به خانه‌های مجاور برویم
- وقتی از یک خانه جدول کارنو به خانه مجاور می‌رویم، اگر داخل یک cube باشیم:
  - یا داخل همان cube باقی می‌مانیم، بدون اینکه وارد cube دیگری شویم
  - یا در حالی که داخل همان cube هستم وارد cube دیگری می‌شویم
  - یا از یک cube خارج شده و وارد یک cube دیگر می‌شویم
- تنها در حالت سوم است که ممکن است مظاهره رخ دهد
- مظاهره زمانی رخ می‌دهد که دو cube **مجاور** باشند لاما **همپوشانی** نداشته باشند

مثال

$$F = w'x'y' + y'z + wx'y$$

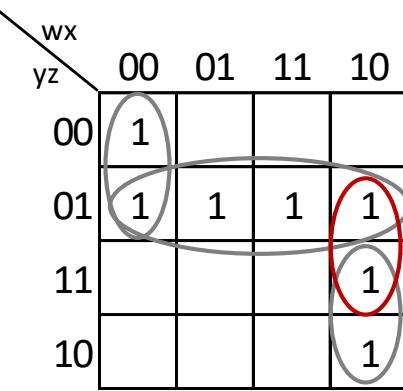

رفع مفاطرۀ در مدارهای دو طبقه SOP

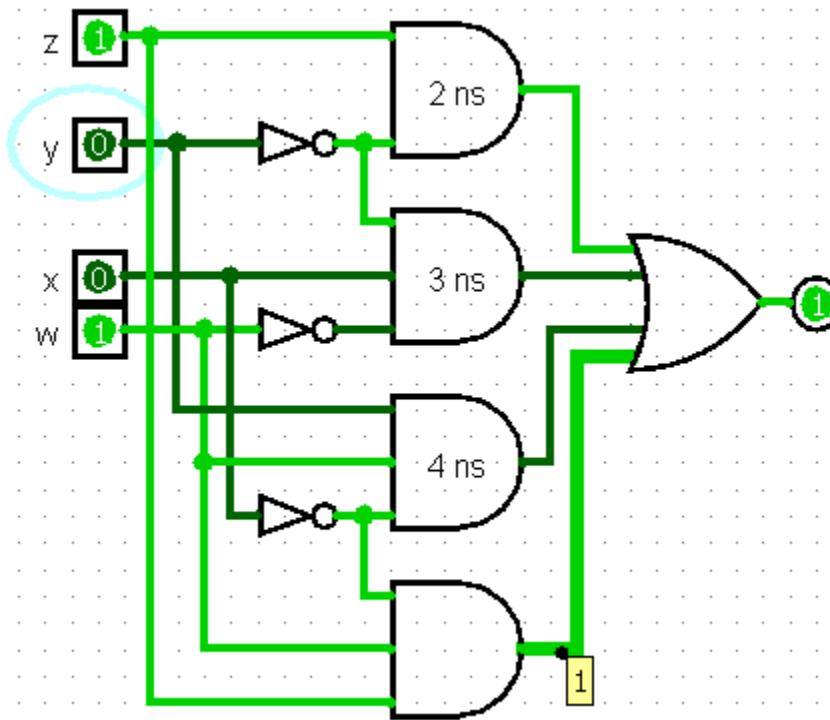
- اضافه کردن یک cube جدید با هدف پوشش دارن cube های مجاور
- در مدارهایی که don't care دارند، ممکن است راه ساده‌تری هم برای رفع مفاطرۀ باشد
  - گاهی don't care ها ناشی از ورودی ممنوعه است و در تیجه برخی گذارها از یک cube به cube مجاور اصلاً پیش نمی‌آید
  - گاهی don't care ها ناشی از حالت‌هایی از ورودی هستند که ممکن است پیش بیاید، در لین صورت شاید بتوان با حذف cube ها از دلفل don't care را کاملاً از هم دور کرد

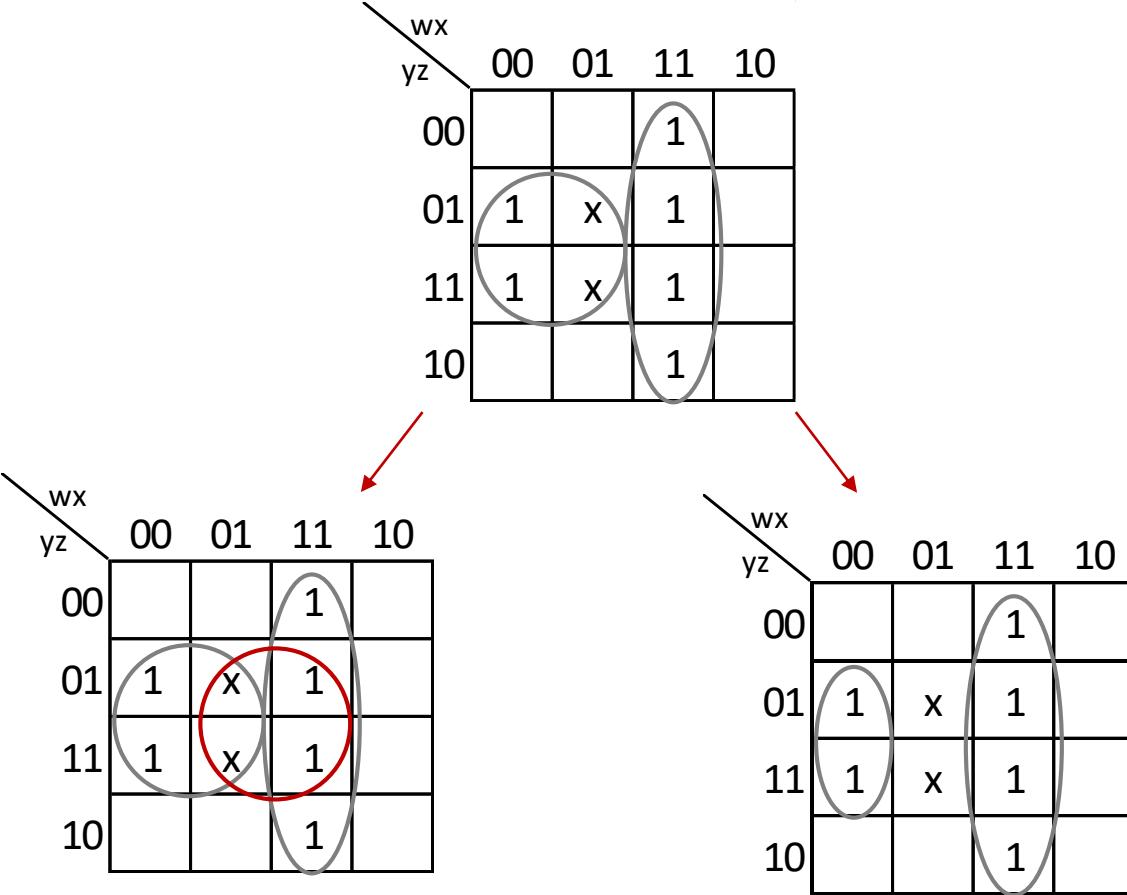
مثال ۱

$$F = w'x'y' + y'z + wx'y + wx'z$$

مثال ۲

جمع‌بندی

○ مدارهای ترکیبی:

مجموعه‌ای از گیت‌های منطقی به هم متصل که فرآیند آنها در هر لحظه تابعی از ورودی‌های آنها در همان لحظه است و ارتباطی به ورودی‌های قبلی ندارد

○ برنی مدارهای ترکیبی پایه‌ای که برای ساخت مدارهای پیچیده‌تر به کار می‌روند:

کدگشا / کدگذار

تسهیم‌کننده

انواع جمع‌کننده‌ها

حافظه‌های برنامه‌پذیر

○ مناظره در مدارهای ترکیبی

